

Módszertani útmutató

Tervezés – Kockázatbecslés

Tartalom

1.	Bevezetés.....	4
2.	Módszertani alapok és eszközök.....	4
2.1.	Kockázatok felmérése.....	4
2.2.	A DigitAudit mint technikai segédeszköz.....	6
2.3.	Korábbi Excel táblák alkalmazása – KK modul nélkül.....	6
2.4.	Cellafunkciók értelmezése és használata.....	7
2.5.	Esettanulmányok oktatása.....	7
3.	Megnyitás, előkészítés és adatfeltöltés.....	7
3.1.	Megnyitás.....	7
3.2.	Adatfeltöltés.....	8
3.3.	Ikonsor funkciók, eszközök.....	9
3.3.1.	Mentés.....	9
3.3.2.	Exportálás.....	9
3.3.3.	Adatok információk automatikus átadása-átvétele, és tovább szerkesztése.....	10
3.3.4.	Cégek és évek közötti adatátadások.....	10
3.3.5.	Laptartalom törlése.....	12
3.3.6.	Táblázat átméretezése, betűméretek.....	12
3.3.7.	Állítások.....	13
3.3.8.	Help elérése.....	13
3.3.9.	Kilépés a modulból.....	13
4.	KK modul – Tervezés.....	13
4.1.	Tervezés – Munkafülek.....	14
4.1.1.	Megbízás jellemzői.....	14
4.1.2.	Kockázatok felmérése.....	15
4.1.3.	Lényegesség.....	15
4.1.4.	Erőforrások.....	16

4.1.5.	Tervezés ellenőrzés.....	16
4.1.6.	Alapadatok.....	17
5.	KK modul - Kockázatbecslés	17
5.1.	Kockázatbecslés - munkafülek.....	17
5.1.1.	Pénzügyi kimutatások.....	18
5.1.2.	Ügyletcsoportok, számlaegyenlegek.....	18
5.1.3.	Kockázatbecslés ellenőrzés	19
5.2.	Kockázatbecslés – Kontroll folyamatok felmérése és értékelése	19
5.3.	A kockázatbecslési eljárások folyamata.....	21
5.3.1.	Keretek és eszközök.....	21
5.3.2.	Lényegességi értékek.....	21
5.3.3.	A kockázatbecslés lépései.....	22
5.4.	A kockázatok értelmezésének elméleti alapjai és alkalmazásuk jellemzői.	24
5.4.1.	Eredendő kockázatok.....	24
5.4.2.	Eredendő kockázati tényezők.....	24
5.4.3.	Eredendő kockázat számítása és átminősítése.....	26
5.4.4.	Jelentős ügyletcsoportok, egyenlegek, közzétételek	26
5.4.5.	Ellenőrzési (kontroll) kockázatok	27
5.4.6.	Lényeges hibás állítás kockázata	29
5.4.7.	Kockázati mátrix – Áttekintés	31
5.4.8.	Kockázati mátrix – Válaszok	31
5.5.	Munkaprogramszerkesztés.....	32
5.6.	Nyomonkövetés.....	33
5.7.	Kiegészítő eszközök.....	34
1.	sz. melléklet A kockázatbecslés folyamatábrája	35
1.	ELŐKÉSZÍTÉS.....	36
2.	TERVEZÉS.....	36
3.	EREDENDŐ KOCKÁZAT BECSLÉSE	37
4.	KONTROLL KOCKÁZAT BECSLÉSE.....	38
5.	LÉNYEGES HIBÁS ÁLLÍTÁS KOCKÁZATA	38
6.	KOCKÁZATI MÁTRIX ÖSSZEÁLLÍTÁSA.....	39
7.	VÁLASZOK	39
2.	sz. melléklet Az eljárásokat támogató eszközök és munkalapok a DigitAudit-ban.....	40

1.	Az ELŐKÉSZÍTÉST támogató eszközök	40
2.	Az TERVEZÉST támogató eszközök	40
3.	Az EREDENDŐ kockázat becslését támogató eszközök	41
4.	A KONTROLL kockázat becslését támogató eszközök	41
5.	A KOCKÁZATI MÁTRIX összeállítását támogató eszközök.....	42
3.	sz. melléklet: Az állítások tartalma	43

1. Bevezetés

A **DigitAudit** kockázatbecslési technológiáját két évvel ezelőtt már átalakítottuk, követtük az IFAC ajánlás gondolatmenetét. A korábban megvalósított technológiai újítások lehetővé tették számunkra, hogy az új elmülethez igazíthassuk a felhasználói felületeket is. Ez azt jelentette, hogy a **DigitAudit** program technikai fejlesztése kisebb mértékű volt, mint a szakmai, elméleti kérdések feldolgozása.

Tehát a DigitAudit felhasználói az elméleti anyag megismerésére koncentrálhatnak 2023-ban, mert a technológia és a logikai gondolatmenet már 2021. óta ismert lehet számukra.

Az újráfogalmazott ISA 315-ös témaszámú, „A lényeges hibás állítások kockázatának azonosítása és felmérése” című standardban megjelent követelményeket a Magyar Könyvvizsgálói Kamara tagjainak a 2023. január 1-jén, vagy azt követően kezdődő üzleti évek könyvvizsgálatára kell alkalmazni. Az újráfogalmazott standard több jelentős módosítást is tartalmazott. A módosítások jellege döntő részben elméleti és fogalmi változásokat, új fogalmak megjelenését, valamint az eljárások gyakorlati végrehajtásának szempontjait (pl. „mértre szabhatóság”) és hangsúly eltolódásokat (Pl. információs rendszer és kommunikáció) jelentettek.¹ A kihívások az elméleti háttér újra gondolására készítettek bennünket is. Az elméleti áttekintés részletes bemutatását tartalmazta a 2022. évi kamarai kötelező oktatás is.

A **DigitAudit** módszertani útmutatójának célja, hogy bemutassa a program eszközeit, melyekkel

- a folyamatos könyvvizsgálat részére megjelenítjük a számviteli és elemzési kontrollokat,
- lépésről-lépésre lehetőséget adunk a könyvvizsgálati megítélés végrehajtására,
- visszacsatoljuk a döntések eredményét a könyvvizsgálati dokumentáció részletes és összevont munkalapjaira.

2. Módszertani alapok és eszközök

2.1. Kockázatok felmérése²

Kockázatfelmérési eljárások – Az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításnak a pénzügyi kimutatások és az állítások szintjén fennálló kockázatainak azonosítása és felmérése céljából kialakított és végrehajtott könyvvizsgálati eljárások.

¹ A módszertani útmutató feltételezi, hogy a felhasználók az elméleti és módszertani alapokat készség szinten elsajátították, melynek alapját képezik a ISA 315 ismerete mellett a kamara 2022. évi kötelező oktatási anyagának vonatkozó fejezetei is.

² Az újraszerkesztett ISA 315/12. (j) pontja a „kockázatfelmérési eljárások” fogalmát határozza meg. A korábbi standardban a „kockázatbecslés eljárások” fogalmát írták le.

A vonatkozó standardok szerint az eljárások ismeretszerzésre irányulnak, melynek során a gazdálkodó egység és környezetének megismerésén keresztül a könyvvizsgáló fel tudja mérni a pénzügyi kimutatások és az állítások³ (teljesség, létezés, pontosság és értékelés, bemutatás, átfogó) szintjén fennálló akár csalásból, akár hibából eredő *lényeges hibás állítás kockázatát*. [Az állítások tartalmát lásd a mellékletben.](#)

A lényeges hibás állítás kockázatait az állítások⁴ szintjén annak érdekében mérik fel, hogy meghatározzák az elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyíték megszerzéséhez szükséges további könyvvizsgálati eljárások jellegét, ütemezését és terjedelmét.⁵ Az állítások szintjén *a lényeges hibás állítás kockázatának komponensei* az eredendő kockázat és az ellenőrzési kockázat⁶. *Az eredendő kockázat változásának mértékére* a 315. nemzetközi könyvvizsgálati standardban az „eredendő kockázat spektrumaként” hivatkoznak.⁷

Az eredendő kockázatokat üzleti,- és csalási kockázatok alkotják. Az *üzleti kockázat* olyan kockázat, amely olyan jelentős körülményekből, eseményekből, intézkedésekből, vagy intézkedések hiányából származik, amelyek kedvezőtlenül befolyásolhatják a gazdálkodó egység képességét a céljai elérésére és stratégiai megvalósítására, vagy olyan kockázat, amely nem megfelelő célok és stratégiák meghatározásából származik.⁸ *Csalásként értelmezendő* – „a vezetésen, az irányítással megbízott személyeken, a munkavállalókon vagy harmadik feleken belüli *egy vagy több személy által szándékosan elkövetett cselekedet*, amely együtt jár a méltánytalan vagy illegális előny szerzése céljából alkalmazott megtévesztéssel. *Csalási kockázati tényezők* – olyan események vagy feltételek, amelyek ösztönzést vagy nyomást jeleznek csalás elkövetésére vonatkozóan, vagy alkalmat adnak csalás elkövetésére.”⁹

A kockázatok felmerülhetnek a pénzügyi kimutatások szintjén, továbbá az egyes ügyletcsoportokra, a számlaegyenlegekre, és a közzétételekre vonatkozó állításokban is. Az eredendő kockázatok meghatározása az ellenőrzési kockázatok becslését megelőzi.

Jelentős kockázat – A lényeges hibás állítás egy azonosított kockázata:

- (i) amelyre vonatkozóan az eredendő kockázat felmérése közel van az eredendő kockázat spektrumának¹⁰ felső végéhez amiatt, amilyen mértékben az eredendő kockázati tényezők hatással vannak egy hibás állítás felmerülése valószínűségének és a hibás állítás felmerülése esetén a potenciális hibás állítás nagyságrendjének kombinációjára; vagy
- (ii) amely az egyéb nemzetközi könyvvizsgálati standardok követelményeivel összhangban jelentős kockázatként kezelendő. *Az ellenőrzési (kontroll) kockázat* értékelése a beazonosított eredendő kockázattal járó veszély, veszteség csökkentési lehetőségének szintjét jelenti, és arra

³ Az IFAC ajánlás javaslatot tesz a standardokban leírt állítások úgynevezett kombinált értelmezésére (1. kötet 96. oldal). Ennek lehetősége az újrafogalmazott standard ISA 315/A189. pontjában is megtalálható.

⁴ ISA315/12. (a)

⁵ ISA315/5.

⁶ ISA315/4.

⁷ ISA315/5.

⁸ ISA315/12. (b)

⁹ ISA 240.11

¹⁰ Spektrum: színekép, rezgés összetevőinek összessége, sugárzás energiaeloszlása, széles választék, sok lehetőség.

a kérdésre válaszol, hogy a vezetés által bevezetett kontrollok milyen mértékben mérsékelik a lényeges hibás állítás előfordulásának kockázatát.¹¹

Jelentős ügyletcsoport, számlaegyenleg vagy közzététel – Olyan ügyletcsoport, számlaegyenleg vagy közzététel, amelyre vonatkozóan egy vagy több releváns állítás van.¹²

A *feltárási kockázat* a könyvvizsgáló eredendő és ellenőrzési kockázatokra adott válaszainak, azaz a választott módszerek kockázatfeltáró képességének kockázata.

2.2. A DigitAudit mint technikai segédeszköz

A **DigitAudit** programban már 2021-ben alkalmazásba vettük az IFAC ajánlás, továbbá a kamara által kiadott módszertani segédlet javaslatait. Az újrafogalmazott ISA 315 témája volt a 2022. kötelező oktatás tananyagának is. Fontos tehát, hogy a szoftverrel egészében megvalósíthatók az ajánlások eljárásai, de a rendszer egyúttal nyitott technikai segédeszköz és a felhasználók egyedi megoldásait is támogatja. A fejlesztők további szándéka szerint a kockázatbecslő modullal az MKVK és az IFAC módszertani kiadványokban szereplő példák és esettanulmányok közvetlenül is alkalmazhatókká váltak az eljárások megismeréséhez és begyakorlásához. A **DigitAudit** biztosítja továbbá a legkülönbözőbb adatok megjelenítését az eljárás folyamán és lehetővé teszi a kockázatbecslések eredményeinek átadását is a program más moduljai számára. Az alkalmazással lehetőség van többek között

- a kockázatbecslések,- a lényegességi küszöbérték számítások eredményeinek **átadására**
 - o a munkafeladatok szerkesztéséhez,
 - o a mintavételezéshez,
 - o a könyvvizsgálati munkalapokon történő megjelenítéshez,
 - o az eljárások nyomon követéséhez,
 - o a csoportmunka támogatásához,
 - o a könyvvizsgálati dosszié összeállításához.
- a kockázatbecslési modul **átveszi**
 - o a beszámoló kimutatások értékadatait,
 - o a munkafeladatok megfogalmazását,
 - o a könyvvizsgálati munkalapok közvetlen elérési útjait.

A kockázatbecslő modulban lehetőséget biztosítottunk arra is, hogy a különböző cégekben szerkesztett szövegek *a felhasználók jóváhagyásával átadhatók legyenek más cégeknek* – pl. cégcsoporton belül alkalmazott - hasonló eljárásainak támogatására is.

2.3. Korábbi Excel táblák alkalmazása – KK modul nélkül

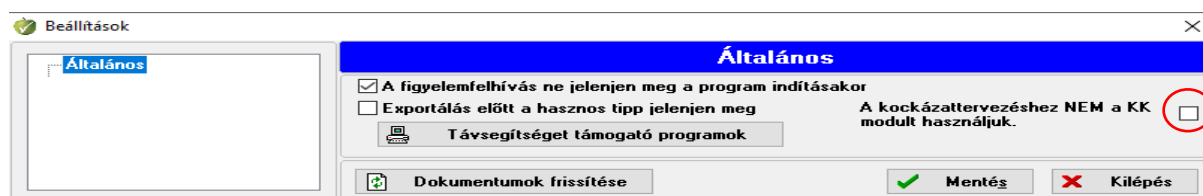
A fejlesztő továbbra is javasolják az Excel táblarendszerekről történő átállást a **KK modulra**, melynek számos előnyét, például a kockázatbecslések szövegezésének átadás-átvételét alkalmazhatják a

¹¹ ISA315/12. (l)

¹² ISA315/12. (k)

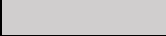

cégevek, de akár az azonos módon értékelhető cégek vonatkozásában is az átvételek jóváhagyása mellett. A javaslatunk hangsúlyozása mellett a 2023-as modulban is elérhetők az Excel-ben történő kockázatbecslés munkalapjai.

A **KK modul** a 2021. évi verzióban jelent meg, és alapértelmezettként lett beállítva. A **KK modul** és a korábbi Excel alapú tervezés-kockázatbecslést a **Nyitó oldal/Beállítások/Általános** ablakban a **„Kockázattervezéshez NEM a KK modult használjuk”** pipálással lehet beállítani, vagy visszaállítani. A **KK modul** akkor aktív, ha nincs pipa, az Excel alapú kockázattervezés akkor aktív, ha van pipa.

2.4. Cellafunkciók értelmezése és használata

A **KK modul** négy cella színt alkalmaz az alábbi funkciókkal:

Cellaszín		Funkció
Zöld cellák		Kitölthető üres, vagy szövegjavaslatot tartalmazó cella, mely szövegszerkesztő ablak megnyitásával is használható
Sárga cellák		Programozott választást tartalmazó cella (pl.: IGEN/NEM)
Szürke cellák		A jobbegér kattintással megnyíló Windows ablak a szöveges megjegyzéseket kiegészítő könyvvizsgálati eljárások munkalapjainak becsatolására és közvetlen megnyitására
Fehér, és kék cellák		Programozott cella, nem módosítható

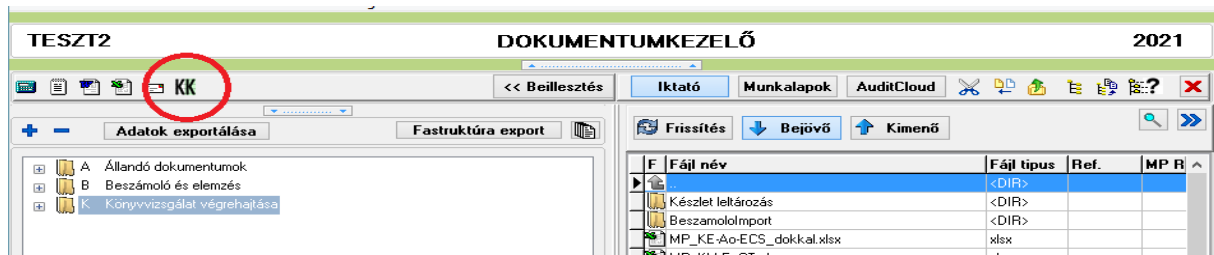
2.5. Esettanulmányok oktatása

A **KK modul** gyakorlati alkalmazásáról esettanulmányok állnak rendelkezésre, melyeket az egyéni és kiscsoportos **Tervezés-Kockázatbecslések** oktatásaink keretében mutatunk be. Az oktatás megrendelhető a <https://digitaudit.hu/oktatasok/> oldalon.

3. Megnyitás, előkészítés és adatfeltöltés

3.1. Megnyitás

A **DigitAudit Dokumentumkezelő** ablakában a **KK** ikonnal nyitható meg a **Tervezés – Kockázatbecslés** modul, melynek rövidített elnevezése **„KK modul”**.

A **KK modul** használata helyettesíti a korábban Excel táblákkal végzett eljárásokat (KK-08, KK-08-01, KK-08-02, KK-08-03, KK-09, KK-10).

3.2. Adatfeltöltés

Az alábbiakban leírt lépésekben nincs újdonság, azért kerültek itt ismertetésre, hogy felhívjuk a felhasználók figyelmét az adatfeltöltés szükségességére és módjára.

A **Tervezés - Kockázatbecslés** fejezeteinek alkalmazását megelőzően a felhasználónak el kell készítenie a tervezési időszakában (jellemzően a tárgyév 07- 11 hónapjában) az alábbi eljárásokat:

- El kell végezni a **Beszámoló-kimutatások összeállítása** ablakban a tárgyévet megelőző év **Lezárt** időszakának átvételét, vagy ennek hiányában a megelőző évi mérleg és eredménykimutatások adatainak rögzítését az **Előző évi értékek megadása** ikonnal megnyíló ablakokban.
- A kockázatbecslés tervezett lényegességi küszöbértékeinek megállapításához a program az előző évi adatokat veszi alapul alapértelmezésben. Amennyiben a Lényegességi értékek meghatározásánál nem az Előző évi adatot használják fel, mert nem alkalmasak, akkor legalább a kiválasztott tényező megtervezésére vonatkozóan önálló számítást kell elvégeznie a felhasználónak,
- El kell készíteni a tárgyévi időszakos (pl. 01-06 havi, 01-09 havi) főkönyvi kivonatának felhasználásával az előző évhez képest új főkönyvi számlaszámainak paraméterezését, azaz a mérleg, eredménykimutatás tételeihez rendelését.
- Végre kell hajtani a paraméterezés Mentését és az adatok exportálását is.

Az adatok exportálása **nem új funkció**, mely elvégezhető a **Dokumentumkezelőben** található

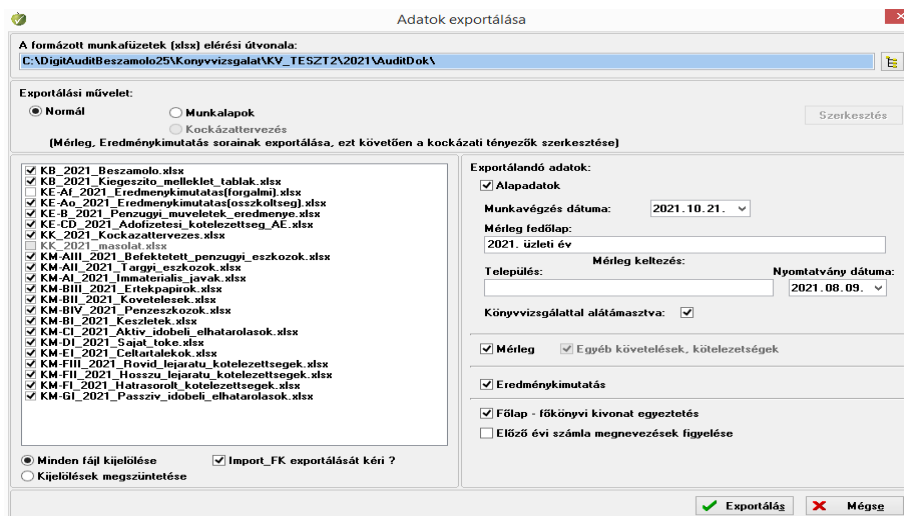
Adatok exportálása szöveges ikonnal és a **Beszámoló – kimutatások összeállítása** nevű ablak **Ex** ikonjával is. Mindkét ikon azonos eljárással helyezi el a **KK modulban** végrehajtott lépések adatainak megjelenítését a program által támogatott Excel munkalapokon.

Az exportálással feltöltésre kerülő Excel fájlok két típusát különböztetjük meg, egyrészt úgynevezett **Normál** típusút, másrészt úgynevezett **Munkalapok** típusút. A két típus közötti választást a Felhasználó az **Exportálási művelet** rádió gombjának használatával tudja végrehajtani. A **Normál** típusúak a **Könyvvizsgálati dosszié**-ban (fastruktúrában) áthúzás nélkül megjelenő standard fájlok, a **Munkalap** típusúak pedig a **Dokumentumkezelő** jobb oldalán található minta **Munkalapok** közül a bal oldali fastruktúrába áthúzott (egyedileg alkalmazott) fájlokat jelentik. A felhasználó által megjelölt fájl

csoportokba történő exportálást (adat feltöltést) az Exportálás

gombbal lehet elindítani.

A formázott munkafüzetek [xlsx] elérési útvonala:
C:\DigitAudit\Beszamolo25\Konyvvizsgalat\KV_TESZT2\2021\AuditDok\

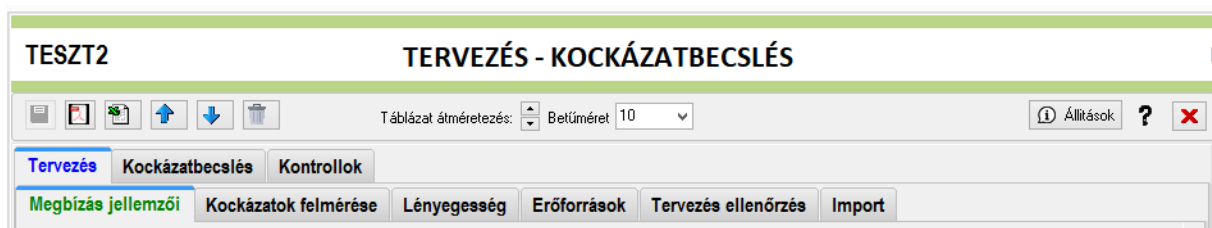
Exportálási művelet:
 Normál
 Munkalapok
 Kockázattervezés
 (Mérleg, Eredménykimutatás sorainak exportálása, ezt követően a kockázati tényezők szerkesztése)

Exportálandó adatok:
 Alapadatok
 Munkavégzés dátuma: 2021.10.21.
 Mérleg fedőlap: 2021. üzleti év
 Település: Mérleg keltezés: Nyomtatvány dátuma: 2021.08.09.
 Könyvvizsgálattal alátámasztva:
 Mérleg Egyéb követelések, kötelezettségek
 Eredménykimutatás
 Főlap - főkönyvi kivonat egyeztetés
 Előző évi számla megnevezések figyelése

Minden fájl kijelölése Import_FK exportálását kéri?
 Kijelölések megszüntetése

Exportálás Mégsé

3.3. Ikonsor funkciók, eszközök

3.3.1. Mentés

A **KK modul**on végrehajtott bármely felhasználói módosítás esetén a legelső mentés ikon kék színűre vált. A modulból történő kilépéskor a felhasználót a program figyelmezteti a mentés alkalmazására, vagy elvetésére.

3.3.2. Exportálás

A **KK modul** munkalapjainak pillanatnyi állapotát a bal felső ikonsorban található PDF és Excel ikonokkal lehet exportálni. Az exportálásokat a program a **Dokumentumkezelő / Iktató / Bejövő / Eredeti** felületére (mappájába) fogja menteni. Az exportálások célja a megjelenítés és a dokumentálás, vagy a felhasználó döntésétől függően további eljárások elvégzése az Excel programmal, amennyiben ez szükségessé válna.

3.3.3. Adatok információk automatikus átadása-átvétele, és tovább szerkesztése

A **Tervezés-Kockázatbecslés** munkafüleken az egyes becsléseket, szöveges meghatározásokat egyszer kell végrehajtani, az információk továbbítása automatikusan történik.

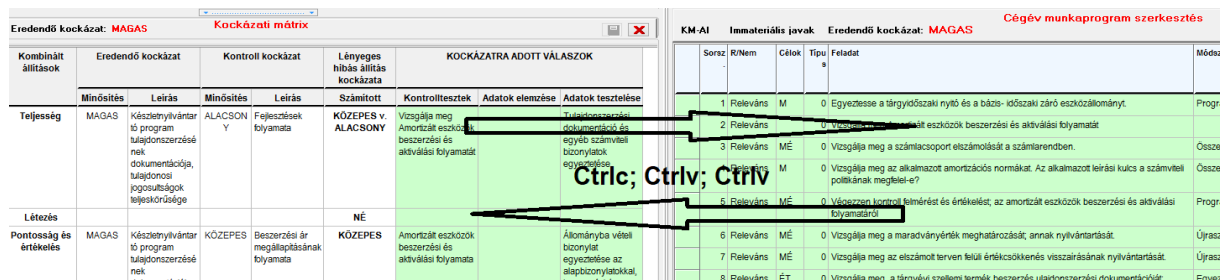
A munkafüleken fejezetenként előállított **Kockázati mátrixban** rögzített döntéseket és válaszokat a program megjeleníti a **Munkaprogramszerkesztő**-ben, az ikonnal megnyitható ablakban is, ahol lehetőség van a válaszok további szövegezésére, és az esetleges pontosításokra is.

A **Munkaprogramszerkesztő**-ben és a **KK modul Kockázatbecslés** füleinek **Kockázati mátrix**-án végrehajtott szerkesztések oda-vissza megjelennek mindkét modulban.

A szöveg átadásokat és másolásokat a **Munkaprogramszerkesztő** munkafeladataihoz, vagy/és a **Kockázati mátrixba** a

- **Ctrl-c**(kijelölt szöveg vágólapra helyezése)
- **Ctrl-x** (kijelölt szöveg kivágása és vágólapra helyezése)
- **Ctrl-v** (vágólapra helyezett szöveg bemásolása) és a

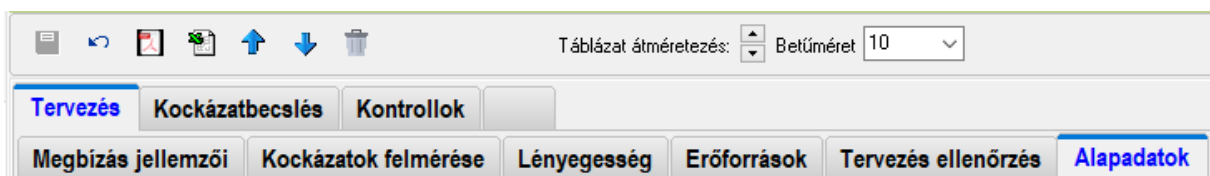
billentyű kombinációkkal lehet megvalósítani.

3.3.4. Cégek és évek közötti adatátadások

A **KK modul** alkalmazásával lehetőség van az elvégzett eljárások során tett megállapítások és döntések teljes körű átadására az egyes cégevek¹³ és a különböző cégek között is. Ez tehát azt jelenti, hogy az ismétlődő könyvvizsgálati eljárások során elkészített szöveges megállapításokat, hivatkozásokat, döntéseket meg lehet jeleníteni más cégevek és más cégek **KK moduljában**. Az adatok átadás átvétele nem jelenti a cégek törzsadatainak és a mérleg, eredménykimutatás adatoknak az átadás-átvételét. Az adatátadások és átvételek növelhetik az ismétlődő könyvvizsgálati eljárások hatékonyságát. Az átadás-

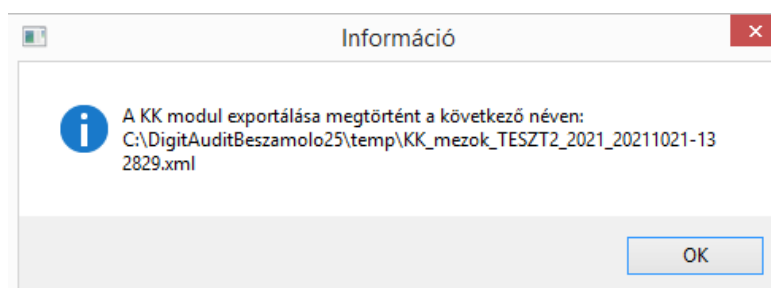
átvételeket a **KK modulon** belül lehet végrehajtani a felső ikonsorban található ikonokkal.

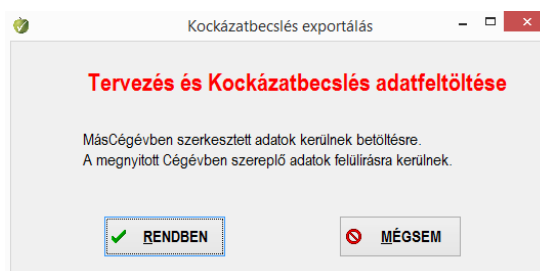
¹³ Azonos cég megelőző évi kockázatbecslésének átvételét a program automatikusan felajánlja a követő év megnyitása és a KK modulba történő első belépéskor.

Az adatátadás és átvétel végrehajtása különböző cégek között

- a.) A felhasználó által megnyitott cégében el kell végezni valamennyi releváns **Tervezés/Kockázatbecslés** – i eljárást, amit át akarunk adni más cégébe.
- b.) Végre kell hajtani a **KK modul** mentését a ikonnal.
- c.) Felhasználói adatfeltöltésben elkövetett hiba esetén az Előző állapot visszatöltése ikonnal a program a megnyitott (korábban mentett) állapotot tölti vissza.
- d.) El kell készíteni az *Export KK XML* adatállományt a ikonra kattintással.
- e.) A program elkészíti az adatállományt és kiírja az állomány elérési útját, nevét.
Pl.: *C:\DigitAudit\temp\KK_mezok_TESZT2_2021_20211021-133023.xml*

- f.) Ki kell lépni a program nyitó oldalára és be kell lépni a megfelelő cégébe, ahova az adatokat szeretnénk átadni.
- g.) A tervezés és a kockázatbecslés adatainak átvétele előtt el kell végezni az [Megnyitás, előkészítés és adatfeltöltés](#) fejezetben leírt eljárásokat abban a cégében is, ahol az adatátadást végre szeretnénk hajtani.
- h.) Meg kell nyitni a **KK modult** és az *Import KK XML* ikonra kell kattintani, melynek hatására a program figyelmeztető ablakot jelenít meg, amelyben felhívja a felhasználó figyelmét az adatok átvételére és felülírására.

- i.) A Rendben gombra kattintás hatására a program megnyitja a példa szerinti elérési mappát (*C:\DigitAudit\temp*), és itt ki kell választani a mentett adatokat tartalmazó XML-t, amely a példában: *KK_mezok_TESZT2_2021_20211021-133023.xml* néven volt elnevezve.
- j.) A kiválasztás és a **Megnyitás** gombra kattintás hatására az átvett adatok betöltésre kerülnek.

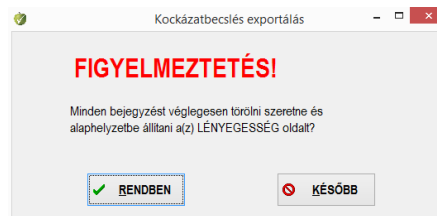
Fontos kiemelni, hogy az egyes cégekben lementett és más cégekben visszatöltött könyvvizsgálati eljárások nem jelentik azok programozott végrehajtását is!

A **KK modulban** a végrehajtást az egyes könyvvizsgálati eljárásoknál megjelenő **Jóváhagyás** funkcióval kell elfogadni. A könyvvizsgálati eljárások **Jóváhagyásának** mentését és átadását a program nem valósítja meg. A lementett és átadott adat állomány szintén nem tartalmazza a **Hivatkozásokat** sem. Amennyiben egy adott eljárást a könyvvizsgáló egy másik cég esetében azonos módon és azonos eredménnyel hajt végre, akkor a felhasználónak ezt jóvá kell hagynia abban a cégben is, amelyben az adatok átadásra kerültek. Ha az átvett eljárás végrehajtása a két cégben eltérő eredményű, akkor a felhasználónak az eltérő megállapítást meg kell fogalmaznia és felül kell írnia az átvett megállapítást. Továbbá, ha szükséges, a megfelelő **Hivatkozásokat** úgyszintén végre kell hajtani az átvett állományban.

A programozott KK modul tehát biztosítja, hogy az átadott-átvett eljárások és az eredmény, valamint a következtetések megfogalmazása minden egyes cégévből egyediek lehessenek.

3.3.5. Laptartalom törlése

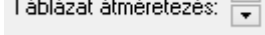
A menüsor tartalmazza a **Laptartalom törlésének** lehetőségét a ikonra kattintással. Ezzel a funkcióval az aktuális ablakban elvégzett módosításokat teljes körűen kitörölhetjük, ha a kitöltést előlről szeretnénk kezdeni. A végrehajtást megelőzően a program felugró ablakban hívja fel a figyelmet a következményekre és csak a **Rendben** gombra kattintás után hajtja végre a parancsot.

3.3.6. Táblázat átméretezése, betűméretek

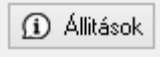
A számítógépek képernyőjének és a felhasználói alkalmazások különbözősége miatt lehetőség van a **KK modul** ablakainak méretezésére.¹⁴ Az alap betűméretek 8-10-12-14 méretek lehetnek és a

Betűméret ablakban választhatók ki. Az alapértelmezett betűméret 12 –s.

Ezen túlmenően lehetőség van a fokozatmentes nagyításra és kicsinyítésre is a Táblázat átméretezés: ikonon, a felefelé, vagy lefelé mutató ikonokra kattintással. Ez utóbbi lehetőséget csak átmeneti megjelenítésekhez javasoljuk és az alkalmazást követően célszerű valamely alap betűméretre visszaállítani a tábla méretezését.

¹⁴ A fejlesztő javasolja a FULL HDD, 1920x1080 (ajánlott) felbontást alkalmazni a magasabb szintű felhasználói élmény eléréséhez.

3.3.7. Állítások

A **KK modul** az IFAC ajánlás és a kamarai módszertani anyagban is szereplő úgynevezett „kombinált állítások” alkalmazását ajánlja a felhasználóknak. Az állítások helyes értelmezése az ikonnal megjeleníthető leírásban ellenőrizhető. A leírás tartalmazza az IFAC ajánlás kombinált állításait és a ISA 315/A190.-ben szereplő állítások tartalmi leírását is. [Az állítások tartalmát lásd a mellékletben.](#)

3.3.8. Help elérése

A **KK modul** felső menüsorában található ikonnal a programrendszer **Help** támogatásának **Tervezés-Kockázatbecslés** fejezete nyitható meg.

3.3.9. Kilépés a modulból

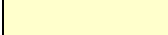

A **KK modul** felső ikonsorának jobb szélső ikonjával a modulból kiléphetünk. A mennyiben a felhasználó a belépés után, és a kilépés gombra kattintás előtt, bármilyen tartalmi módosítást hajtott végre, akkor a program felhívja a felhasználó figyelmét a mentés szükségességére, melyet a módosítás hatására kék színűre változó ikonnal lehet végrehajtani.

4. KK modul – Tervezés

A **KK modul Tervezés** fejezetében az alábbi alfejezetek vannak:

- Megbízás jellemzői
- Kockázatok felmérése
- Lényegesség, Erőforrások
- Tervezés ellenőrzése
- Alapadatok

A cellafunkciók használatát és értelmezését az alapfunkciónál leírtak szerint kell alkalmazni.

Cellaszín		Funkció
Zöld cellák		Kitölthető üres, vagy szövegjavaslatot tartalmazó cella, mely szövegszerkesztő ablak megnyitásával is használható
Sárga cellák		Programozott választást tartalmazó cella (pl.: IGEN/NEM)
Szürke cellák		A jobbegér kattintással megnyíló Windows ablak a szöveges megjegyzéseket kiegészítő könyvvizsgálati eljárások munkalapjainak becsatolására és közvetlen megnyitására

Fehér, és kék cellák		Programozott cella, nem módosítható
----------------------	--	-------------------------------------

A zöld cellákban felajánlott szövegek, jellemzők felülírhatók, törölhetők.

A fejezetek mellett jobbra található sárga cellában nyomon követhetjük a jellemzők megállapításának munkamenetét a **Tervezés** és a **Kockázatbecslés** alfejezetben.

Amennyiben a program által felajánlott eljárások nem teljes körűek az adott megbízás esetében, akkor a felhasználónak lehetősége van az Excel exporton keresztül önálló munkalap szerkesztésére és annak alkalmazására.

A tervezés és a kockázatbecslés végrehajtását megelőzően el kell végezni az [Megnyitás, előkészítés és adatfeltöltés](#) fejezetben leírt eljárásokat!

4.1. Tervezés – Munkafülek

4.1.1. Megbízás jellemzői

Tervezés	Kockázatbecslés	Kontrollok				
Megbízás jellemzői	Kockázatok felmérése	Lényegesség	Erőforrások	Tervezés ellenőrzés	Alapadatok	

A **Megbízás jellemzői** az alábbi pontokat tartalmazza, melyeket a felhasználónak kell kitöltenie az adott megbízásra vonatkozó jellemzők megadásával.

1. A tervezés/módosítás ideje, indoka
2. A beszámoló-készítési keretelvek
3. Ágazatra jellemző beszámoló készítési eljárások
4. Alkalmazandó könyvvizsgálati standardok
5. Speciális jelentéstételi kötelezettségek
6. A pénzügyi kimutatások pénzneme
7. Kapcsolt viszonyból fakadó besorolás
8. Belső auditorok munkájára támaszkodás területe(i), mértéke
9. Szolgáltató szervezetek ügyfél általi alkalmazása
10. Korábbi könyvvizsgálat során megszerzett bizonyítékok felhasználása (első évben)
11. Az adatfeldolgozás szervezési jellemzője
12. A könyvvizsgálati tevékenység ütemezése
13. Egyéb jellemzők
14. Üzleti modell jellemzése

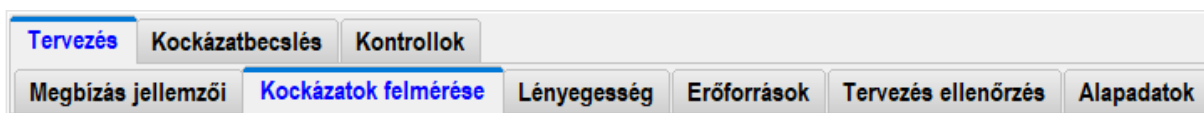
A folyamat végrehajtását a címek mellett, a jobb oldalon található **Jóváhagyás** gombokkal (Üres/IGEN/NÉ) lehet nyomon követni és a **Tervezés ellenőrzés** fülön lehet áttekinteni. Az Üres cellákra a **Tervezés ellenőrzésnél** piros színű szöveg hívja fel a figyelmet.

A cellafunkciók használatát és értelmezését az alapfunkciónál leírtak szerint kell alkalmazni.

A zöld cellákban felajánlott szövegek, jellemzők felülírhatók, törölhetők.

Amennyiben a program által felajánlott eljárások nem teljes körűek az adott megbízás esetében, akkor a felhasználónak lehetősége van az Excel exporton keresztül önálló munkalap szerkesztésére és annak alkalmazására.

4.1.2. Kockázatok felmérése

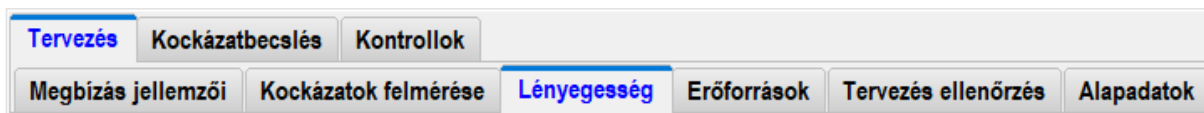
A **Kockázatok felmérése** az alábbi pontokat tartalmazza, melyeket a felhasználónak kell kitöltenie az adott megbízásra vonatkozó jellemzők megadásával.

1. A tervezés/módosítás ideje, indoka
2. A kockázatok felmérése a gazdálkodó környezetének megismerésén keresztül
3. Kapcsolt vállalkozások felmérése
4. Szabályozottság ellenőrzési teszt
5. Számviteli rendszer felmérése
6. Csalás kockázatának felmérése
7. Belső ellenőrzési rendszer felmérése, megismerése
8. Ellenőrzési rendszer, kontrollok vizsgálata
9. A tárgyévben kiemelt (kockázatos) adatfeldolgozási folyamat, szervezeti egység, ügyletcsoport
10. Információ technológiai folyamatok kockázatfelmérése
11. Egyéb kockázatok felmérése

A folyamat végrehajtását a címek mellett, a jobb oldalon található **Jóváhagyás** gombbal (Üres/IGEN/NÉ) lehet nyomon követni és a **Tervezés ellenőrzés** fülön lehet áttekinteni. Az Üres cellákra a **Tervezés ellenőrzésnél** piros színű szöveg hívja fel a figyelmet.

A cellafunkciók használatát és értelmezését az alapfunkcióknál leírtak szerint kell alkalmazni.

4.1.3. Lényegesség

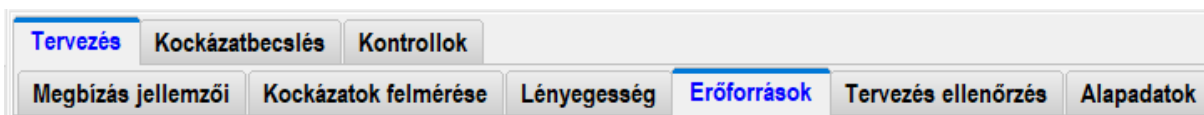
A **Lényegesség** munkafül az alábbi pontokat tartalmazza, melyeket a felhasználónak kell kitöltenie az adott megbízásra vonatkozó jellemzők megadásával.

1. A tervezés/módosítás ideje, indoka
2. Tervezés adatainak meghatározása, amennyiben nem az előző évi adatot veszik alapul.
3. Viszonyítási tényező kiválasztása
4. Súlyszám meghatározása
5. Viszonyítási tényező indoklása

6. Számított lényegesség módosítása
7. Számított lényegesség módosításának indoklása
8. Végrehajtási lényegesség meghatározása
9. Egyértelműen elhanyagolható hibás érték meghatározása
10. Specifikus lényegesség alkalmazásának választása, vagy elhagyása.
11. Specifikus lényegesség meghatározása, amennyiben az alkalmazást választották.

A folyamat végrehajtását a címek mellett, a jobb oldalon található **Jóváhagyás** gombbal (Üres/IGEN/NÉ) lehet nyomon követni és a **Tervezés ellenőrzés** fülön lehet áttekinteni. Az Üres cellákra a **Tervezés ellenőrzésnél** piros színű szöveg hívja fel a figyelmet.

4.1.4. Erőforrások

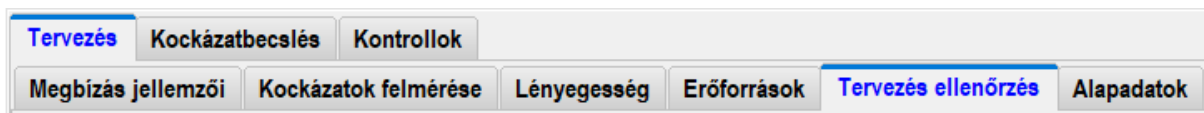

Az **Erőforrások** munkafül az alábbi pontokat tartalmazza, melyeket a felhasználónak kell kitöltenie az adott megbízásra vonatkozó jellemzők megadásával.

1. A tervezés/módosítás ideje, indoka
2. Saját erőforrások tervezése
3. A munkacsoport tagjaival folytatott megbeszélések
4. Külső szakértők munkája
5. Egyéb erőforrások

A folyamat végrehajtását a címek mellett a jobb oldalon található **Jóváhagyás** gombbal (Üres/IGEN/NÉ) lehet nyomon követni és a **Tervezés ellenőrzés** fülön lehet áttekinteni. Az Üres cellákra a **Tervezés ellenőrzésnél** piros szín hívja fel a figyelmet.

4.1.5. Tervezés ellenőrzés

A **Tervezés ellenőrzés** munkafül áttekintést nyújt a folyamat végrehajtásáról.

Az Üres mező alapértelmezésként szerepel minden megkezdett tervezési folyamat esetében. Ebben az állapotban az áttekintő táblázat piros színnel jelzi az adott fejezetcímnél végre nem hajtott eljárás **Jóváhagyást**.

Amennyiben a felhasználó az egyes munkafülek pontjainál NÉ -t, vagy IGEN -t választott, akkor a program úgy értelmezi, hogy a feladatot a felhasználó végrehajtotta és ennek megfelelően értékelte választát.

4.1.6. Alapadatok

Tervezés	Kockázatbecslés	Kontrollok				
Megbízás jellemzői	Kockázatok felmérése	Lényegesség	Erőforrások	Tervezés ellenőrzés	Alapadatok	

Az **Alapadatok** munkalap áttekintést ad a programban rögzített törzsadatokról, cégszervezetről és a legutóbb Exportált mérleg és eredménykimutatás adatokról.

5. KK modul - Kockázatbecslés

A **KK modul Kockázatbecslés** fejezetében az alábbi alfejezetek vannak:

- Áttekintés
- Pénzügyi kimutatások
- Befektetett eszközök
- Forgó eszközök, Aktív időbeli elhatárolások
- Saját tőke, Céltartalékok, Hátra sorolt kötelezettségek
- Hosszú lejáratú kötelezettségek, Rövid lejáratú kötelezettségek, Passzív időbeli elhatárolások
- Bevételek, Teljesítmények
- Ráfordítások, költségek
- Sajátos ügyletek
- Kockázatbecslés ellenőrzés

A **tervezés és a kockázatbecslés végrehajtását megelőzően el kell végezni az [Megnyitás, előkészítés és adatfeltöltés](#) fejezetben leírt eljárásokat!**

5.1. Kockázatbecslés - munkafülek

Tervezés	Kockázatbecslés	Kontrollok			
Hosszú.- Rövid lej. köt, Passzív id.	Bevételek, Telj.	Ráfordítások, Költségek	Sajátos ügyletek	Kockázatbecslés ellenőrzés	
Áttekintés	PÜ kimutatás	Befektetett eszközök	Forgó eszközök, Aktív. id.	Saját tőke, CT., Hátras. köt.	

A **Kockázatbecslés** fejezet valamennyi alfejezete tartalmazza a **Tervezés/Lényegesség** munkafülön megállapított lényegességi kategóriák tervezett és tényleges adatok alapján számított értékeit.

Az **Áttekintés** munkafül kimutatásának célja a gazdálkodó eszközei,- forrásai,- bevételei,- teljesítményei,- ráfordításai,- költségei,- és sajátos ügyletei egyenlegeinek összefoglaló bemutatása, továbbá viszonyszámokon keresztül történő elemzése az egyes csoportokon belül és az előző évi, valamint a tárgyévi adatok összehasonlításával.

A tábla **Sajátos ügyletekre, egyenlegekre** vonatkozó konkrét fogalmi megnevezését, értékét és csoportba sorolását (Mérleg, Bevétel, Ráfordítás) a **Sajátos ügyletek** munkafülön kell a felhasználónak rögzítenie.

A cellafunkciók használatát és értelmezését az alapfunkciónál leírtak szerint kell alkalmazni.

Áttekintés táblázat tartalmazza mérleg és az eredménykimutatás főcsoportjainak egyenlegeit, kiegészítve a sajátos ügyletek egyenleg adataival. A táblázat jobb szélén megjelennek az egyes vagyon elemek végrehajtási lényegességhez és az egyértelműen elhanyagolható hibához viszonyított önműködő besorolásai. A besorolásokat a sárga cellára kattintással és a besorolás átminősítésével módosíthatja. A módosítást a megjelenő zöld cellában indokolni kell. Az **Áttekintés** táblázat lényegességi értékelése és az indoklás valamennyi részletező munkafülön is meg fog jelenni és a felhasználó ezeket a legutolsó értékelésének megfelelően írhatja felül. A végső értékelés elvégezhető az **Áttekintés**, vagy a tételeket részletező munkafüleken is.

NÉ	ÁTMINŐSÍTÉS OKA:
NÉ	
ELHANYAGOLHATÓ	
NEM LÉNYEGES	
LÉNYEGES	

5.1.1. Pénzügyi kimutatások

Tervezés	Kockázatbecslés	Kontrollok
Hosszú,- Rövid lej. köt. Passzív id.	Bevételek, Telj.	Ráfordítások, Költségek
Sajátos ügyletek	Kockázatbecslés ellenőrzés	
Áttekintés	PÜ kimutatás	Befektetett eszközök
Forgó eszközök, Aktív. id.	Saját tőke, CT., Hátras. köt.	

A Pénzügyi kimutatásokra jellemző átfogó

- üzleti,- és csalási kockázatok becslését
- az eredendő kockázat becslését
- a kontrollok tesztelésére vonatkozó tervezést
- a lényeges hibás állítás kockázatának becslését
- a kockázatok forrásának és következményének meghatározását,
- a kockázatok állításokra vonatkoztatott hatását,
- a kockázati mátrixot, ebben a kockázatokra adott válaszokat

a felhasználónak a **PÜ kimutatás** munkafülön kell meghatároznia.

5.1.2. Ügyletcsoportok, számlaegyenlegek

Tervezés	Kockázatbecslés	Kontrollok
Hosszú,- Rövid lej. köt. Passzív id.	Bevételek, Telj.	Ráfordítások, Költségek
Sajátos ügyletek	Kockázatbecslés ellenőrzés	
Áttekintés	PÜ kimutatás	Befektetett eszközök
Forgó eszközök, Aktív. id.	Saját tőke, CT., Hátras. köt.	

Az ügyletcsoporthoz és számlaegyenlegekre vonatkozó

- üzleti,- és csalási kockázatok becslését
- az eredendő kockázat becslését
- a kontrollok tesztelésének tervezését
- a lényeges hibás állítás kockázatának becslését
- a kockázatok forrásának és következményének meghatározását,
- a kockázatok állításokra vonatkoztatott hatását,
- a kockázati mátrixot, ebben a kockázatokra adott válaszokat

a felhasználónak a mérleg és eredménykimutatások tételcsoportjaiból képzett hét különböző munkafülon kell meghatározni. Az eljárás valamennyi munkafül esetében azonos.

A tábla **Sajátos ügyletekre, egyenlegekre** vonatkozó konkrét fogalmi megnevezését, értékét és csoportba sorolását (Mérleg, Bevétel, Ráfordítás) a **Sajátos ügyletek** munkafülon kell a felhasználónak rögzítenie.

5.1.3. Kockázatbecslés ellenőrzés

Tervezés	Kockázatbecslés	Kontrollok				
Áttekintés	PÜ kimutatás	Befektetett eszközök	Forgó eszközök, Aktív. id.	Saját tőke, CT., Hátras. köt.		
Hosszú,- Rövid lej. köt, Passzív id.	Bevételek, Telj.	Ráfordítások, Költségek	Sajátos ügyletek	Kockázatbecslés ellenőrzés		

A **Kockázatbecslés ellenőrzés** munkafül áttekintést nyújt a folyamat végrehajtásáról.

Az Üres mező alapértelmezésként szerepel minden megkezdett tervezési-kockázatbecslési folyamat esetében. Ebben az állapotban az áttekintő táblázat piros színnel jelzi az adott fejezetcímnél végre nem hajtott eljárást.

Amennyiben a felhasználó az egyes munkafülek pontjainál NÉ -t, vagy IGEN -t választott, akkor a program úgy értelmezi, hogy a feladatot a felhasználó végrehajtotta és ennek megfelelően értékelte választát.

5.2. Kockázatbecslés – Kontroll folyamatok felmérése és értékelése

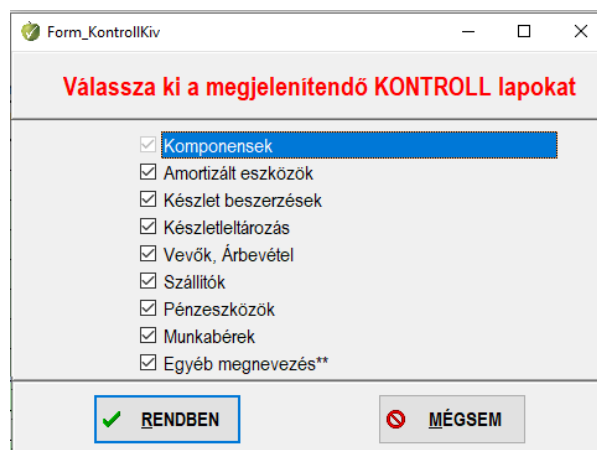
Tervezés	Kockázatbecslés	Kontrollok				
Komponensek	Amortizált eszközök	Készlet beszerzések	Készleteltározás	Vevők, Árbevétel	Szállítók	Pénzeszközök

A **Kockázatbecslés/Lényeges hibás állítás kockázatának becslése** során végrehajtandó **Kontroll folyamatok** felméréséhez és értékeléséhez kapcsolódó munkafületeket külön csoportban jelenítettük meg.

A munkafületeket a kontroll összetevőket áttekintő, **Komponensek** elnevezésű munkafülon és további kiemelt, és Egyéb megnevezésű (előre meg nem határozott) kontrollfolyamat felméréséhez készítettük elő, melyek az alábbiak:

- Komponensek
 - Alfejezetei:
 - o Kontrollkörnyezet
 - o Kockázatbecslési folyamat
 - o Releváns információs rendszer, ...
 - o Kontrolltevékenységek
 - o Figyelemmel kísérés
- Amortizált eszközök
- Készlet beszerzések
- Készletleltározás
- Vevők, Árbevétel
- Szállítók
- Pénzeszközök
- Munkabérek
- Egyéb megnevezés**

A felhasználók a **Kontrollok/Komponensek** munkafül esetében a felső menüsoron megjelenő ikonra kattintással kiválaszthatják az ügyfélnél releváns kontrolltevékenységeket az alábbi ablakban megjelenő listából.

A kiválasztást követően csak az ügyfélre jellemző kontrolltevékenységet felmérő fülek fognak megjeleni. Amennyiben szükséges a kiválasztás módosítható.

Az egyes munkafülek fejlécei azonos mezőket tartalmaznak.

A cellafunkciók használatát és értelmezését az alapfunkciónál leírtak szerint kell alkalmazni.

A zöld cellákban felajánlott szövegek, jellemzők felülírhatók, törölhetők.

A felhasználónak lehetősége van a **Lényeges**, és a **kockázatosnak kijelölt (ALACSONY, vagy KÖZEPES, vagy MAGAS)**, és az **Alkalmazásba** vett (kialakított és bevezetett) kontrollpontok szűrésére és ezen kontrollpontokra történő tesztelések előkészítésére a táblarendszerek fejlécében elhelyezett **Szűrés** funkció kiválasztásával (pipálásával).

Kontroll tevékenység				Érintett mérleg, erk. tétel	Lefedett állítás(ok)					Lényeges?	Kockázat	Alkalmazták?
Kontroll leírása	Mi lehet hibás?	Felelős	Ütemezés		T	L	PÉ	B	Át			
								Szűrés:	☒	I	A,K,M	I
Szabályozás, hatályba léptetés, aktualizálás	Követelmény, határidő mulasztás	Ügyvezető	éves	Átfogó					Át	I	A	I
Szerződés szerű teljesítés ellenőrzése	A teljesítés nem felel meg a megrendelésnek	Raktárvezető	eseti	Készletek		L				I	M	I
Számviteli biz. kiállítása	Bizonylat hiánya, téves bizonylat	Raktáros	eseti	Készletek		L				I	K	I
Szerződés szerinti teljesítés igazolása.	Nem igazolt a szerződés szerinti teljesítés a feldolgozáshoz.	Szakmaik vezető	eseti	Átfogó			PÉ			I	K	I

5.3. A kockázatbecslési eljárások folyamata

5.3.1. Keretek és eszközök

A fejlesztés rendszerszervezésének célja olyan könyvvizsgálati azonosítási,- felmérési,- becslési és nyomkövetési folyamat támogatása volt, mely követi a standardok gondolatmenetét és az ajánlások, kamarai tananyagok értelmezéseit. A könyvvizsgálati eljárások technikai folyamatát a pénzügyi beszámolók ellenőrzésére kialakított táblarendszerekre lehetett építeni, kiegészítve a sajátos ügyletszortok és egyenlegek, közzétételek, valamint a speciális lényegességi szintek megállapítására lehetőséget biztosító megoldásokkal. A táblarendszerek – a kamara módszertani kiadványában bemutatott megoldásokhoz hasonlóan - követik a magyar számviteli szabályok szerint készített éves beszámoló kimutatások és közzétételek szerkezetét. Az eljárás menetét információk átvételére, közlésére, döntések meghozatalára, és elektronikus dokumentumok csatolására alkalmas eszközökből állítottuk össze. A programozott logikai folyamat követi a szakmai lépések sorrendjét.

5.3.2. Lényegességi értékek

A 2023-as verzióban a lényegesség számításán és programképén nem kellett módosítani, mert a két évvel korábban kialakított forma és tartalom már megfelelt az elvárásoknak.

A lényegességi számítások programozása lehetővé teszi a küszöbértékek viszonyítási alapjának a könyvvizsgáló által történő kiválasztását a megelőző évi, vagy a tervezett adatok közül. Biztosítani lehetett a tervezett és a tényleges lényegességi szintek összemérését is a könyvvizsgálati hatókör ellenőrzéséhez. Az standard előírások alapján értelmezett és a sajátos ügyletszortokra, számlaegyenlegekre, vagy közzétételekre vonatkozó lényegességi szintek, az úgynevezett specifikus

lényegességi szintek megállapítása szintén felhasználói döntéstől függ és szabadon mérlegelhető a programban. A kockázatbecslési eljárásokhoz valamennyi fejezetnél önműködően biztosított az ügyfél adatainak áttekintése, megoldott a megelőző évi,- az évközi,- és a zárlati mérlegek, és eredménykimutatások adatainak szemléltetése, elemző bemutatása is.

Az ügyfélhez rendelt fordulónap előtt (alapértelmezésben a tárgyév december 31-e) a tábla csak a tervezett lényegességi értékeket tartalmazza. A fordulónapot követően a tábla a legutoljára feltöltött főkönyvi adatok alapján állapítja meg a Tény lényegességi értékeket.

A lényegességi értékek megjelennek a területek kockázatbecslésének részletező munkafülein és a Könyvvizsgálati dossziéba áthúzott Munkalapokon is.

Átfogó lényegességi küszöbérték megállapítása a pénzügyi kimutatás egészére

Tényezők	ELŐZŐ ÉVI ADATOK EZER Ft	TERVEZETT ADATOK EZER Ft	TÁRGY ÉVI ADATOK EZER Ft	Kiemelt jelentőségű	Súlyszámok %		Számított lényegesség	
					Alsó-Felső	Választott%	TERV E Ft	TÉNY E Ft
					IGEN (I) / NEM(N)			
		NEM						
Mérlegfőösszeg	114 098	0	109 558		0,5-3%	0,0%		
Saját tőke	108 581	0	61 653		1-5%	0,0%		
Kötelezettségek	5 446	0	47 906		1-5%	0,0%		
Bevételek (teljesítmények)	129 827	0	129 156	IGEN	0,5-3%	3,0%	3 895	3 875
Ráfordítások*	127 940	0	162 353		0,5-3%	0,0%		
Üzemi (üzleti) eredmény	-408	0	-32 099		5-10%	0,0%		
Adózás előtti eredmény	1 887	0	-33 197		5-10%	0,0%		
Fentiekől eltérő, más tényező	0	0	0			0,0%		
Választott viszonyítási alap INDOKLÁSA:	Az ügyvezető tulajdonos, valamint a külső hitelezők számára a bevételek meghatározó jelentőségűek a társaság megélésére szempontjából.							

5.3.3. A kockázatbecslés lépései

A pénzügyi kimutatások és az egyes ügyletszoportok kockázatbecslési folyamata követi az IFAC ajánlás gondolatmenetét a **DigitAudit** kockázatbecslési moduljában.

A kockázatbecslést támogató modul technológiai lépései az alábbi sorrendben történnek, melyet a „[A kockázatbecslés folyamata](#)” fejezetben folyamatábrával is szemléltettünk.

Fejezet	Munkafolyamat	Modul
Előkészítés	1. Megbízás elfogadása / megtartása	Könyvvizsgálati dosszié, Munkalapok
	2. Előző évi pénzügyi adatok, tervek megismerése	Beszámoló-kimutatások, Könyvvizsgálati dosszié, Munkalapok
	3. Kontrollkörnyezet felmérése	Könyvvizsgálati dosszié, Munkalapok
Tervezés	4. Megbízás jellemzői	KK modul
	5. Kockázatok felmérése	KK modul
	6. Lényegesség	KK modul
	7. Erőforrások	KK modul
	8. Lényeges/Nem lényeges/Elhanyagolható/Né	KK modul

Fejezet	Munkafolyamat	Modul
Eredendő kockázat	1. Csalási kockázat feltárása és értékelése	KK modul
	2. Üzleti kockázat feltárása és értékelése	KK modul
	3. Csalási/Üzleti kockázatok hatása az állításokra	KK modul
	4. Lényeges, hibás állítás valószínűsége	KK modul
	5. A kockázat mértékének értékelése	KK modul
	6. Eredendő kockázat becslése	KK modul
Kontroll kockázat	7. Jelentős kockázat, Lényeges, de nem jelentős meghatározása	KK modul
	8. Kontrollok testelését tervezik?	KK modul
	9. Kontrollok feltárása és tesztelése	Könyvvizsgálati dosszié, Munkalapok
	10. Kontroll kockázatok hatása az állításokra	KK modul
	11. Kontroll kockázat becslése	KK modul
Lényeges hibás állítás kockázata	12. Lényeges hibás állítás kockázatának becslése	KK modul
Kockázati mátrix	ÁTTEKINTÉS*	KK modul
	Lényeges / Nem lényeges / Elhanyagolható / Né.	KK modul
	Jelentős / Nem jelentős	KK modul
	Csalás kockázatának minősítése, forrás, következmény	KK modul
	Eredendő kockázat minősítése, forrás, következmény	KK modul
	Kontroll kockázat minősítése, forrás, következmény	KK modul
	Releváns állításokra vonatkoztatás	KK modul
	Lényeges hibás állítás kockázata	KK modul
	13. Átfogó válaszok	KK modul
	14. Kontrollok tesztelésének munkafeladatai	KK modul, Munkaprogram – szerkesztő**
15. Adatok elemzésének munkafeladatai	KK modul, Munkaprogram – szerkesztő**	
16. Adatok tesztelésének munkafeladatai	KK modul, Munkaprogram – szerkesztő**	
17. Az eljárások ütemezése és terjedelme	KK modul, Munkaprogram – szerkesztő**	
18. A bizonyítékok elégségesek?	KK modul	
18.1. További eljárások, ha nem elégségesek	KK modul, Munkaprogram – szerkesztő**	
19. Munkafeladat sablonok szerkesztése	KK modul, Munkaprogram – szerkesztő**	
NYOMONKÖVETÉS		Könyvvizsgálati dosszié

*Programozott eljárás a megelőző lépések eredményének önműködő átvételével.

A munkafeladatok szerkesztése a **KK modulban és a **Munkaprogramszerkesztő** modulban is elvégezhető, a feladatszövegek összhangja biztosítható.

5.4. A kockázatok értelmezésének elméleti alapjai és alkalmazásuk jellemzői.

5.4.1. Eredendő kockázatok

„Az eredendő kockázat - egy ügyletsoportra, számlaegyenlegre, vagy közzétételre vonatkozó hibás állításnak való kitettsége, amely hibás állítás lényeges lehet akár önmagában, akár egyéb hibás állításokkal együttesen, bármely kapcsolódó kontroll mérlegelése előtt.”¹⁵ A könyvvizsgálónak a megbízás elfogadásának, vagy folytatásának eldöntését követően az első lépések között meg kell ismernie a gazdálkodó legfontosabb pénzügyi adatait és a kontrollkörnyezetet. Az ismeretek birtokában meghatározhatók az eredendő kockázatok összetevői (csalási és üzleti), ezek kockázati szintjei, és rögzíthetők a kockázatok forrásának és következményének megfogalmazásai, továbbá az állítások szintjére történő vonatkoztatásuk is.

- Csalásként értelmezendő – „a vezetésen, az irányítással megbízott személyeken, a munkavállalókon vagy harmadik feleken belüli *egy vagy több személy által szándékosan elkövetett cselekedet, amely együtt jár a méltánytalan vagy illegális előny szerzése céljából alkalmazott megtévesztéssel.*

Csalási kockázati tényezők – olyan események vagy feltételek, amelyek ösztönzést vagy nyomást jeleznek csalás elkövetésére vonatkozóan, vagy alkalmat adnak csalás elkövetésére.”¹⁶

„Releváns állítások – Egy ügyletsoportra, számlaegyenlegre vagy közzétételre vonatkozó állítás akkor releváns, ha abban lényeges hibás állítás azonosított kockázata van. Azt, hogy egy állítás releváns állítás-e, bármely kapcsolódó kontroll mérlegelése előtt (vagyis az eredendő kockázat szintjén) határozzák meg. (Hiv.: A9. bekezdés)

A9. A lényeges hibás állítás kockázata kapcsolódhat egynél több állításhoz, amely esetben az összes olyan állítás, amelyhez egy ilyen kockázat kapcsolódik, releváns állítás. Ha egy állításnak nincs azonosított lényeges hibás állítási kockázata, akkor az nem releváns állítás.”¹⁷

5.4.2. Eredendő kockázati tényezők

(f) Eredendő kockázati tényezők – Események és körülmények olyan jellemzői, amelyek befolyásolják egy ügyletsoporttal, számlaegyenleggel vagy közzététellel kapcsolatos állítás akár csalásból, akár hibából eredő hibás állításra való fogékonyságát, a kontrollok figyelembevétele előtt. Az ilyen tényezők lehetnek minőségiek vagy mennyiségiek, és magukban foglalják az összetettséget, a szubjektivitást, a változást, a bizonytalanságot, vagy a hibás állításra a vezetés elfogultsága vagy egyéb csalási kockázati tényezők miatti fogékonyságot, amennyiben azok befolyásolják az eredendő kockázatot. (Hiv.: A7–A8. bekezdések)

¹⁵ ISA 200.13

¹⁶ ISA 240.11

¹⁷ ISA 315 12. (h), A9

Az eredendő kockázatok megítéléshez legalább azt kell mérlegelni, hogy a kockázatok forrása az alábbiakból következik-e:

- **csalási** kockázatra utaló körülmények – elfogultság, hajlandóság, egyéb tényezők
- jelentős, kockázatos nem régi ügyletek, **változások** a környezeti, vagy szabályozási feltételekben
- **összetett** ügyletek, - szabályozók, - üzleti modell,- keretelvek,
- **kapcsolt** felekkel folytatott ügyletek,
- ügyletek, melyeknél jelentős **szubjektivitás** van az értékelésben,
- szokatlan ügyletek, értékelési **bizonytalanságok**.

Az eredendő kockázati tényezők mérlegelését követően *a kockázatok forrását és következményét* meg kell határozni és az állításokra vonatkoztatással ki kell jelölni, hogy melyek a *releváns állítások*. A **DigitAudit** program úgynevezett összevont állításokat alkalmaz, melyek a Teljesség, Létezés, Pontosság és értékelés, valamint a Bemutatás. Több állítást is lefedő kockázatok az Átfogó kategóriába sorolhatjuk. [Az állítások tartalmát lásd a mellékletben](#)

ÜZLETI- ÉS CSALÁSI KOCKÁZAT BECSLÉSE											Üzleti kockázat minősítése					
E R E D E N D Ő	Ügyletek, egyenlegek	Csalás kockázata	Jelentős, kockázatos, nem régi ügyletek	Összetett ügyletek	Kapcsolt ügyletek	Jelentős szubjektívítés az értékelésben	Szokatlan ügyletek	Egyéb....	Üzleti kockázatok hatása az állításokra							
									Egyéb szempont	Teljesség		Létezés	Pontosság és értékelés	Bemutatás	Átfogó	
											ALACSONY					NEM
	Immateriális javak - ELHANYAGOLHATÓ Kockázat forrása / következménye:	ALACSONY	NEM	IGEN	NEM	IGEN	NEM	NEM		KÖZEPES	ALACSONY					ALACSONY
		Ehanyagolható motiváció, nagyságrend								Nehezen azonosítható vagyoni értékű jogok.	Alapszintű Excel nyilvántartás vezetése.					
	Tárgyi eszközök - LÉNYEGES Kockázat forrása / következménye:	ALACSONY	NEM	IGEN	NEM	IGEN	IGEN	NEM		ALACSONY	KÖZEPES					KÖZEPES
		Kis mértékű változások a rakári eszközök beszerzésében.								RELEVÁNS: Lettárban bemutatott eszközök nincsenek birtokában, használataiban.	RELEVÁNS: Alapszintű Excel nyilvántartás vezetése, pontatlan képletelezés, hibás metó érték.					
	Befektetett pénzügyi eszközök - NÉ Kockázat forrása / következménye:	NÉ														NÉ

Releváns állítások: Egy ügyletcsoportha, számlaegyenlegre vagy közzétételre vonatkozó állítás akkor releváns, ha abban lényeges hibás állítás azonosított kockázata van. Azt, hogy egy állítás releváns-e, bármely kapcsolódó kontroll mérlegelése előtt (vagyis az eredendő kockázat szintjén) kell meghatározni.¹⁸

A programban a *releváns állítások kijelölésére* a lényeges hibás állítás eredendő kockázatainak állításokra vonatkoztatásánál megjelenő szövegszerkesztő ablakban van lehetőség. A szövegszerkesztő ablak a megfelelő zöld cellára, majd a szürke négyzetre kattintással jelenik meg, itt a fejlécben lévő rádiógommbal releváns kiválasztást tehetünk. Ennek hatására a szövegben megjelenik a „RELEVÁNS:” kifejezés, és ennek folytatásaként van lehetőség a kockázat forrásának és következményének megfogalmazására. A Rendben gombbal a szöveg megjelenik az állítás kockázati értékelése alatt lévő zöld cellában és a szöveg betűszíne vörösre változik. Amennyiben a rádiógombot Nem relevánsra váltjuk, a „RELEVÁNS:” kifejezés törlődik és a betűszín feketén jelenik meg az állítás zöld cellájában is.

¹⁸ ISA 315 12. (h)

Szerkesztő

Szerkesztő mező hossza: 91

Releváns ?
 Releváns Nem releváns

RELEVÁNS: Alapszintű Excel nyilvántartás vezetése, pontatlan képletezés, hibás nettó érték.

RELEVÁNS?

5.4.3. Eredendő kockázat számítása és átminősítése

A lényeges hibás állítás eredendő kockázatának értékelése a könyvvizsgáló feladata, melynek során mérlegelhetők az eredendő kockázatok bekövetkezésének valószínűségei és a kockázatok pénzügyi hatásai is.

Az eredendő kockázat a *lényeges hibás állítás valószínűsége* (Alacsony/Magas/Közepes/Né) és a *terület kockázatának mértéke* (Alacsony/Magas/Közepes/Né) alapján számítható. A valószínűséget a felhasználó értékeli, a kockázat mértékét a program arányosítással számítja ki. A két tényező kombinációjának (koordináta rendszerben ábrázolt metszéspontja) számítható, az eredményt (Nincs LHÁ/Standard/Fokozott/Jelentős) a program alapértelmezésként írja ki a megfelelő cellába. Az alapértelmezett értékelés a minősítő szempontok figyelembe vételével a felhasználó átminősítheti. Az átminősítés okát a felhasználónak meg kell határoznia az átminősítés hatására megjelenő zöld színű szövegablakban.

LÉNYEGES HIBÁS ÁLLÍTÁS KOCKÁZATÁNAK BECSLÉSE

H I B Á S Á L L Í T Á S	Ügyletek, egyenlegek	Csalás kockázata	Üzleti kockázat minősítése	Lényeges hiba valószínűsége?	Kockázat mértéke	Eredendő kockázat*	Jelentős ügyletek, egyenlegek?	Kontrollok tesztelését tervezik?
		Átfogó						
	Immateriális javak - ELHANYAGOLHATÓ	ALACSONY	ALACSONY	ALACSONY	NÉ	NINCS LHÁ	NEM	NEM
	Kockázat forrása / következménye: Elhanyagolható motiváció, nagyságrend							
	Tárgyi eszközök - LÉNYEGES	ALACSONY	KÖZEPES	KÖZEPES	ALACSONY	FOKOZOTT	NEM	IGEN
	Kockázat forrása / következménye: Kis mértékű változások a raktári eszközök beszerzésében.					ÁTMINÖSÍTÉS OKA: Manuális alapszintű Excel nyilvántartást vezetnek.		
	Befektetett pénzügyi eszközök - NÉ	NÉ	NÉ	NÉ	NÉ	NINCS LHÁ	NEM	NEM
	Kockázat forrása / következménye:							

5.4.4. Jelentős ügyletcsoportok, egyenlegek, közzétételek

Jelentős ügyletcsoporthoz, számlaegyenleg vagy közzététel – Olyan ügyletcsoporthoz, számlaegyenleg vagy közzététel, amelyre vonatkozóan egy vagy több releváns állítás van.¹⁹ Ha legalább egy releváns állítás van, és ésszerű lehetősége van annak, hogy ez hibás állítást tartalmaz, továbbá fontossággal bír a pénzügyi kimutatást felhasználók számára is.

A **DigitAudit** programban a **jelentős ügyletcsoporthoz** az eredendő kockázat becslését követően a kontrollok megítélését megelőzően kell meghatározni. A **jelentős** és a **lényeges, de nem jelentős** ügyletcsoporthoz, számlaegyenleg, közzétételek kijelölését Igen/Nem döntéssel tudjuk meghatározni.

LÉNYEGES HIBÁS ÁLLÍTÁS KOCKÁZATÁNAK BECSLÉSE

H I B Á S	Ügyletek, egyenlegek	Csalás kockázata	Üzleti kockázat minősítése	Lényeges hiba valószínűség	Kockázat mértéke	Eredendő kockázat*	Jelentős ügyletek, egyenlege	Kontrollok tesztelését tervezik?
		Átfogó						
Á L L Í T Á S	Immateriális javak - ELHANYAGOLHATÓ	ALACSONY	ALACSONY	ALACSONY	NÉ	NINCS LHÁ	NEM	NEM
	Kockázat forrása / következménye:	Elhanyagolható motiváció, nagyságrend						
	Tárgyi eszközök - LÉNYEGES	ALACSONY	KÖZEPES	KÖZEPES	ALACSONY	FOKOZOTT	IGEN	IGEN
	Kockázat forrása / következménye:	Kis mértékű változások a raktári eszközök beszerzésében.						
	Befektetett pénzügyi eszközök - NÉ	NÉ	NÉ	NÉ	NÉ	NINCS LHÁ	NEM	NEM
	Kockázat forrása / következménye:							

A jelentős terület kijelölése megjelenik a **Könyvvizsgálati dosszié** fejezeteiben, és az egyes területekhez áthúzott minta **Munkalapok** fejlécében is. A jelentős kockázatú területek minősítése továbbá megjelenik a program **Munkaprogramszerkesztő**-ben és a területhez behúzott **Munkalapokon** is.

5.4.5. Ellenőrzési (kontroll) kockázatok

A folyamat következő lépéseként a könyvvizsgálónak el kell döntenie, hogy a kontrollok tesztelését tervezi, vagy sem. Amennyiben tervezik a tesztelést, akkor a kontrollok felmérését és hatékonyságuk ellenőrzését is el kell végezni.

Az **ellenőrzési kockázat** az a kockázat, hogy a gazdálkodó egység belső kontroll rendszere nem fog időben megelőzni vagy feltárni és helyesbíteni egy olyan hibás állítást, amely egy ügyletcsoporthoz, számlaegyenlegre vagy közzétételre vonatkozó állításban felmerülhetett, és amely lényeges lehetett akár önmagában, akár egyéb hibás állításokkal együttesen.²⁰

Ha a könyvvizsgáló a kontrollokat tesztelni kívánja, akkor a kontrolltevékenységek megismerése és értékelése után eldöntheti, hogy az adott vizsgálati területen támaszkodni kíván-e a kontrollok által lefedett kockázatok eredményeire.

A könyvvizsgálónak **tesztelnie kell**, hogy elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerezzen a releváns kontrollok működési hatékonyságára, ha:

¹⁹ ISA 315 12. (k)

²⁰ ISA 315 4.

(a) a lényeges hibás állítás állítások szintjén fennálló kockázatainak könyvvizsgáló általi felmérése **magában foglalja azt a várakozást, hogy a kontrollok hatékonyan működnek** (azaz a könyvvizsgáló támaszkodni kíván a kontrollok működési hatékonyságának tesztelését tervezi az alapvető vizsgálati eljárások jellegének, ütemezésének és terjedelmének meghatározásakor), vagy

(b) **az alapvető vizsgálati eljárások önmagukban nem képesek** elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot nyújtani az állítások szintjén. (Hiv.: A20–A24. bekezdések)²¹

A kontrollok teszteléseinek megtervezésekor és végrehajtásakor a könyvvizsgálónak annál meggyőzőbb könyvvizsgálati bizonyítékot kell szereznie, minél nagyobb mértékben támaszkodik a könyvvizsgáló a kontroll hatékonyságára.²²

A felhasználók támogatására a **DigitAudit** programban kidolgoztuk

- az amortizált eszközök,
- a készletbeszerzések,
- a készletleltározások,
- a vevők - árbevételek,
- a szállítók
- a pénzeszközök,
- a munkabérek elszámolására
- és a zárlati folyamat lefolytatásra vonatkozó kontrollfolyamatok felmérésére alkalmas javaslatokat.

KONTROLL TEVÉKENYSÉG FELTÁRÁSA ÉS ÉRTÉKELÉSE									
* Az itt ismertetett kontrollfolyamatot módosítani kell az ügyfél által alkalmazott folyamattal.									
Kontroll tevékenység									
Érintett mérleg, erk. tétel									
Sorsz.	Kontrollfolyamat	Kontroll csoport	Bizonylat	Kontroll leírása	Mi lehet hibás?	Felelős	Ütemezés		T
1	SZABÁLYOZÁS (jogszabályok, belső szabályozók)								
2	Jogszabályban előírt követelmények	Szabályozás	Megfelelően aktualizált belső szabályozás,	Szakképzett munkaerő alkalmazása,	Követelmény, határidő mulasztás	Ügyvezető	éves	Követelések, Bevételek	

Az eljárások lépésről-lépésre követik a kontrollfolyamatok felmérését és értékelését. A táblákban rögzíthetők a kontrollpontok bizonylatai, a kontroll leírása, a hiba lehetséges forrása, a felelős személye, a végrehajtás ideje (időszaka). Az alkalmazásban lehetőséget biztosítottunk a kontrollok által lefedett állítások meghatározására, a kontrollpontok lényegességének, kockázati szintjének és az alkalmazásba vételének (kialakításának és bevezetésének) megítélésére is. A könyvvizsgálat szempontjából lényeges kontrollpontokat szűréssel lehet kiválasztani a tesztelésekhez.²³

Az egyes területek lényeges kontrollpontjainak tesztelése és kiértékelése alapján kellő ismeret szerezhető annak eldöntésére, hogy a kiválasztott terület kontroll kockázatait a felhasználó eldönthesse és megfogalmazza a kockázatok forrását és következményét is.

²¹ ISA 315 8.

²² ISA 315 9.

²³ A javaslatokban leírt kontrollfolyamatok a fejlesztők könyvvizsgálati tapasztalatai alapján készültek, mely nem zárja ki más tapasztalatok alkalmazásának lehetőségét.

LÉNYEGES HIBÁS ÁLLÍTÁS KOCKÁZATÁNAK BECSLÉSE

H I B Á S Á L L Í T Á S	Ügyletek, egyenlegek	Csalás kockázata		Üzleti kockázat minősítése	Lényeges hiba valószínűség	Kockázat mértéke	Eredendő kockázat*	Jelentős ügyletek, egyenlege	Kontrollok tesztelését tervezik?	Kontroll kockázatok hatása az állításokra					
		Átfogó	Átfogó							Tejesség	Létezés	Pontosság és értékelés	Bemutatás	Átfogó	
A L L Í T Á S	Immateriális javak - ELHANYAGOLHATÓ Kockázat forrása / következménye:	ALACSONY	ALACSONY	ALACSONY	NÉ	NINCS LHÁ	NEM	NEM	NEM						
	Tárgyi eszközök - LÉNYEGES Kockázat forrása / következménye:	ALACSONY	KÖZEPES	KÖZEPES	ALACSONY	FOKOZOTT ÁTMINŐSÍTÉS OKA: Manuális alapszintű Excel nyilvántartást	IGEN	IGEN	IGEN		Rutinszerűen végzett számbavétel, magas bizalmi hozzáállás	Manuális, nem szabályozott eljárások, személyhez kötött alkalmazás.			
	Befektetett pénzügyi eszközök - NÉ Kockázat forrása / következménye:	NÉ	NÉ	NÉ	NÉ	NINCS LHÁ	NEM	NEM	NEM						

5.4.6. Lényeges hibás állítás kockázata

Hibás állítás – a pénzügyi kimutatások egy bemutatott tételének összege, besorolása, prezentálása vagy közzététele és az ahhoz előírt összeg, besorolás, prezentálás vagy közzététel közötti különbség, hogy az adott tétel összhangban legyen a vonatkozó pénzügyi beszámolási keretelvekkel. Hibás állítások adódhatnak hibából vagy csalásból. Ahol a könyvvizsgáló véleményt nyilvánít arról, hogy a pénzügyi kimutatások minden lényeges szempontból valóban lettek-e bemutatva, vagy megbízható és valós képet adnak-e, a hibás állítások magukban foglalják az összegeknek, besorolásoknak, prezentálásnak vagy közzétételeknek azokat a helyesbítéseit is, amelyek a könyvvizsgáló megítélése szerint szükségesek ahhoz, hogy a pénzügyi kimutatások minden lényeges szempontból valóban legyenek bemutatva, vagy megbízható és valós képet adjanak.²⁴

Lényeges hibás állítás kockázata – az a kockázat, hogy a pénzügyi kimutatások a könyvvizsgálat előtt lényeges hibás állítást tartalmaznak. Ez az állítások szintjén a következő két komponensből tevődik össze, a következők szerint: (Hiv.: A15a bekezdés):

(i) Eredendő kockázat – egy ügyletsoportra, számlaegyenlegre vagy közzétételre vonatkozó állítás hibás állításnak való kitettsége, amely hibás állítás lényeges lehet akár önmagában, akár egyéb hibás állításokkal együttesen, bármely kapcsolódó kontroll mérlegelése előtt.

(ii) Ellenőrzési kockázat – az a kockázat, hogy egy olyan hibás állítást, amely egy ügyletsoportra, számlaegyenlegre vagy közzétételre vonatkozó állításban felmerülhetett, és amely lényeges lehetett akár önmagában, akár egyéb hibás állításokkal együttesen, a gazdálkodó egység kontrolljai nem fognak időben megelőzni vagy feltárni és helyesbíteni.²⁵

A nemzetközi könyvvizsgálati standardok alkalmazásában lényeges hibás állítás kockázata akkor áll fenn, amikor észszerű lehetősége van annak, hogy:

- (a) felmerül egy hibás állítás (vagyis a valószínűsége); és
- (b) lényeges lenne, ha felmerülne (vagyis a nagyságrendje).²⁶

A **DigitAudit** program a pénzügyi kimutatások és az ügyletsoportok, egyenlegek, közzétételek kockázatfelmérési eljárásainál alapértelmezésben megadja a lényeges hibás állítás kockázatának

²⁴ ISA 200 13. (i)
²⁵ ISA 200 13. (n)
²⁶ ISA 200 A15a.

becsült szintjét (Nincs LHÁ/Standard/Fokozott/Jelentős), figyelemmel arra, „Ha a könyvvizsgáló nem tervezi a kontrollok működési hatékonyságának tesztelését, az ellenőrzési kockázat könyvvizsgáló általi felmérése az kell legyen, hogy a lényeges hibás állítás kockázatának felmérése megegyezik az eredendő kockázat felméréssel.²⁷ „ Amennyiben könyvvizsgáló a felajánlott becslést minőségi szempontok figyelembe-vételével módosítja, akkor a megjelenő zöld cellában meg kell határozni az átminősítés okát is.

LÉNYEGES HIBÁS ÁLLÍTÁS KOCKAZATÁNAK BECSLÉSE															
H I B Á S Á L L Í T Á S	Ügyletek, egyenlegek	Csalás kockázata		Üzleti kockázat minősítése	Lényeges hiba valószínűség	Kockázat mértéke	Eredendő kockázat*	Jelentős ügyletek, egyenlege	Kontrollok tesztelését tervezik?	Kontroll kockázatok hatása az állításokra					Lényeges hibás állítás kockázata*
		Átfogó	Átfogó							Teljesség	Létezés	Pontosság és értékelés	Bemutató	Átfogó	
ÁLLÍTÁS	Immateriális javak - ELHANYAGOLHATÓ Kockázat forrása / következménye:	ALACSONY	ALACSONY	ALACSONY	ALACSONY	NÉ	NINCS LHÁ	NEM	NEM						NINCS LHÁ
	Tárgyi eszközök - LÉNYEGES Kockázat forrása / következménye:	ALACSONY	KÖZEPES	KÖZEPES	ALACSONY	FOKOZOTT	IGEN	IGEN		KÖZEPES	KÖZEPES				FOKOZOTT
	Befektetett pénzügyi eszközök - NÉ Kockázat forrása / következménye:	NÉ	NÉ	NÉ	NÉ	NÉ	NINCS LHÁ	NEM	NEM						NINCS LHÁ

A DigitAudit program az alábbi táblázat szerinti becsléseket jeleníti meg alapértelmezésben.

Eredendő kockázat	Kontrollok tesztelését tervezik?	Kontroll-kockázat	Lényeges hibás állítás kockázata
Becslés	Becslés	Becslés	Számított*
Jelentős	IGEN	Magas	Jelentős
Jelentős	IGEN	Közepes	Fokozott
Jelentős	IGEN	Alacsony	Fokozott, vagy Standard
Fokozott	IGEN	Magas	Fokozott
Fokozott	IGEN	Közepes	Fokozott
Fokozott	IGEN	Alacsony	Standard
Standard	IGEN	Magas	Standard
Standard	IGEN	Közepes	Standard
Standard	IGEN	Alacsony	Standard
Jelentős	NEM	Magas	Jelentős
Jelentős	NEM	Közepes	Jelentős
Jelentős	NEM	Alacsony	Jelentős
Fokozott	NEM	Magas	Fokozott
Fokozott	NEM	Közepes	Fokozott
Fokozott	NEM	Alacsony	Fokozott
Standard	NEM	Magas	Standard
Standard	NEM	Közepes	Standard
Standard	NEM	Alacsony	Standard

*A lényeges hibás állítás kockázatának megállapítására az eredendő kockázatok és a kontroll kockázatok becslései alapján megállapítható összefüggést alkalmaztunk. Az értékelés lehetőséget biztosított a lényeges hibás állítás kockázati szintjének önműködő megállapítására, mely átminősíthető, ha a konkrét körülmények szakmai megítélése ezt indokolná. Az átminősítést szövegesen is indokolni kell.

²⁷ ISA 203 34.

5.4.7. Kockázati mátrix – Áttekintés

A kockázatbecslési folyamat összefoglalására és dokumentálására, a kamara módszertani anyagában szereplő kifejezéssel élve, úgynevezett „kockázati mátrix”²⁸ formát választottunk, melyben a megelőző eljárások eredményeként önműködően jelennek meg a kockázatok szintjei, azok forrása, következménye és az állításokra történő vonatkoztatás is.

KOCKÁZATI MÁTRIX

K O C K Á Z Á T I M Á T R I X	Ügyletek, egyenlegek		Előző évi adat magasabb a TERVEZETT lényegességénél	Csalás kockázata	Kombinált állítások	Eredendő kockázat		Kontroll kockázat		Lényeges hibás állítás
	Minősítés	Leírás	Minősítés	Leírás	Minősítés	Leírás	Minősítés	Leírás	Számított	
Tárgyi eszközök - LÉNYEGES	JELENTŐS	IGEN	ALACSONY	Teljeség						NÉ
				Létezés	ALACSONY	RELEVÁNS: Leltárban bemutatott eszközök nincsenek birtokban, használatban.	MAGAS	Rutinszerűen végzett számbavétel, magas bizalmi hozzáállás		ALACSONY
	Előző évi adat:	29 867		Pontosság és értékelés	KÖZEPES	RELEVÁNS: Alapszintű Excel nyilvántartás vezetése, pontatlan képletezés, hibás nettó érték.	MAGAS	Manuális, nem szabályozott eljárások, személyhez kötöt alkalmazás.		KÖZEPES
	Tárgy évi adat:	31 346		Bemutató						NÉ
			Kis mértékű változások a raktári eszközök beszerzésében.	Átfogó						NÉ

Az **Áttekintésben** bemutatott értékelések megjelennek a **Könyvvizsgálati dosszié/Mérleg/Eredménykimutatás** tételeinek fejezetcímében, a **Munkaprogramszerkesztőben** és a **Munkalapok** közül a **Könyvvizsgálati dossziéba** áthúzott Excel és Word minta munkalapok fejlécében is. Amennyiben az input adatok (pl. új főkönyvi állapot beolvasásával), vagy a kockázat értékelések változnak, akkor megváltozott adat, vagy értékelés az **Adatok exportálásával**, a Munkalapok rádiógomb választásával kerülnek átvezetésre a **Könyvvizsgálati dossziéba** korábban áthúzott munkalapokon.

5.4.8. Kockázati mátrix – Válaszok

A kamarai módszertan megoldásához hasonló módon, a kockázati mátrix kiterjesztéseként adunk lehetőséget az átfogó válaszok, a kontrolltesztek és az alapvető könyvvizsgálati eljárások rögzítésére. Gyakorlati tapasztalataink arra utalnak, hogy a kockázatok felmérése során ebben a szakaszban vázlatosan és kevésbé pontosan fogalmazható meg a kockázatokra adott válasz. A pontosítást a munkafeladatok megfogalmazása során munkaprogram sablon segíti. Amennyiben a kockázatfelmérés során pontosan megfogalmazott választ adunk és ez nem található a munkaprogram sablonban, akkor a kockázatfelmérés során szerkesztett szövegünk is átmásolásra kerülhet a munkaprogramunk

²⁸ Módszertani segédlet – 95. oldal.

feladatai közé. A szerkesztéseket gyors billentyű kombinációkkal, vagy egerrel kiválasztható parancsokkal is elvégezhetjük. Végeredményben arra kell törekedni, hogy a releváns kockázatokra adott válaszok a kockázati mátrixban és a végrehajtandó munkafeladatok között is megjelenjenek.

KOCKÁZATI MÁTRIX					
K O C K Á Z A T I M Á T R I X	KOCKÁZATRA ADOTT VÁLASZOK			Az eljárások ütemezése és terjedeleme	A bizonyítékok elégessége!
	Kontrolltesz- tek	Adatok elemzése	Adatok tesztelése		
			Véletlen szerűen kiválasztott tételtek egyeztetése a nyilvántartás- al.	Fordulónapot követően (január), az 5 legnagyobb beszerzési árú eszközre, szükség szerint mintatételtekre vonatkozóan.	
			Excel nyilvántartás ellenőrzése, próbaszámítá- sok összevetése a könyvelt nettó értékkel.	Fordulónapot követően (január), az 5 legnagyobb beszerzési árú eszközre, szükség szerint mintatételtekre vonatkozóan.	

5.5. Munkaprogramszerkesztés

A könyvvizsgáló válaszainak összhangban kell lenni a munkaprogrammal is. A kockázati mátrixban megfogalmazott feladatok és a **Munkaprogramszerkesztőben** részletezett feladatok összhangját a szövegszerkesztés, valamint a kivágás/másolás/beillesztés eszközeivel biztosítottuk. Ez azt jelenti, hogy **a KK modul Kockázati mátrixában** megfogalmazott könyvvizsgálói válaszokat és **a Munkaprogramszerkesztőben** megadott feladatok szövegezésének összhangját a két felület együttes megnyitásával és egerrel a Kivágás (CtrlX), Másolás (CtrlC), Beillesztés (CtrlV), vagy gyorsbillentyű használatával is támogatjuk. Végső soron a kockázati mátrix releváns kockázatokra adott válaszainak azonosnak kell lenniük a munkafeladatok közül kiválasztott releváns munkafeladatokkal.

Kockázati mátrix										Cégev munkaprogram szerkesztés									
JELENTŐS, LÉNYEGES, Releváns: L, P										JELENTŐS, LÉNYEGES, Releváns: L, P									
lényegességné	Tárgyi eszközök	Minősítés	Leírás	Minősítés	Leírás	Számított	Kontrollteszt	Adatok elemzése	Adatok tesztelése	Sorsz	R/Nem	Állítás	Típus	Feladat	Módszer				
IGEN	ALACSONY	Teljesseg	Létezés	ALACSONY	RELEVÁNS: Letárban bemutatott eszközök nincsenek bírtokban, használatban	MAGAS	Rutinszerűen végzett számbavétel, magas bizalmi hozzáállás	ALACSONY	Ellenőrizze a tárgyi eszközök leltárának (leltározásának) dokumentumait: a leltár kiértékelését, és a leltárterések elszámolását	1	Pé.B	0	Egyeztesse a tárgyidőszaki nyitó és a bázis- időszaki záró eszközállományt.	Programozott					
29 867	Pontosság és értékelés	KÖZEPES	RELEVÁNS: Alapszintű Excel nyilvántartás vezetése; pontatlan képletelezés, hibás nettó érték.	MAGAS	Manuális, nem szabályozott eljárások, személyhez kötött alkalmazás.	KÖZEPES	Ellenőrizze az eszközök analitikus nyilvántartását, alkalmasságát az egyedi nyilvántartásra és eszköz mozgások bemutatására?	2	Be	0	Vizsgálja meg a számlacsoport elszámolását a számiarendben.	Összevetés							
	Bemutató					NÉ			3	R	B	0	Ellenőrizze az eszközök analitikus nyilvántartását, alkalmasságát az egyedi nyilvántartásra és eszköz mozgások bemutatására?	Szervevtelezés egyeztetés					
	Kis mértékű változások a raklán eszközök beszerzésében	Átógó				NÉ			4				Releváns / Nem értelmezhető: ☒ Releváns ☐ Nem releváns ☒ Rendben ☒ Mégsem	Összevetés					
									5				Kivágás (Ctrl-X) Másolás (Ctrl-C) Beillesztés (Ctrl-V) Feladat beírás Feladat törlés	Szervevtelezés Egyeztetés					
									6				M Kockázati mátrix beírása	Szervevtelezés Egyeztetés					
									7	Pé	0	Vizsgálja meg az eszközök bekerülési érték megállapításának helyességét és az állománybavételei bizonylatok helyességét.	Újraszámítás Szervevtelezés						
									8	Pé	0	Vizsgálja meg a tárgyidőszakban lelt kiértékelés eszközök nyilvántartását és a besorolás egyezőségét a Sz-pal-val.	Szervevtelezés						
									9	Pé.B	1	Egyeztesse a tárgyidőszaki záró eszközanalitikát a főkönyvvel.	Programozott						
									10	L.Pé	1	A végrehajtási lényegességet meghaladó változások okainak meghatározása a Főlapon és a Főkönyvi kivonat egyeztetés.	Szervevtelezés Egyeztetés						
									11	T.Pé	1	Értéksökkenés leírás és az eredménykimutatás egyeztetése.	Egyeztetés						
									12	T.L	1	Ellenőrizze az ingatlanok tulajdoni lapjait a használati jogok meglétét.	Szervevtelezés Egyeztetés						
									13	T.Pé	1	Ellenőrizze a nullára leirt de még használatban lévő eszközök leltár szerinti nyilvántartását.	Szervevtelezés Egyeztetés						
									14	R	T.L	Pé	1	Ellenőrizze a tárgyi eszközök leltárának (leltározásának) dokumentumait, a leltár kiértékelését, és a leltárterések elszámolását.	Szervevtelezés Egyeztetés				
									15	L	2	Tekintse meg a tárgyi eszközöket olyan helyszíneken ahol a	Szervevtelezés						

5.6. Nyomonkövetés

A kockázatbecslés folyamata a könyvvizsgálati eljárások egyik legösszetettebb technológiája, mely az előkészítéstől a jelentés kibocsátásáig tarthat. A lépéseket nem lehet egy időpontban elvégezni, kevésbé alkalmazhatók minták, egyszerű átvételek. A kockázatbecslésnek része a megbízás elfogadása, a tervezés, valamint a kockázatok azonosítása és felmérése, végül a válaszok megfogalmazása is. A folyamatot ismeretszerzés, mérlegelés és döntések jellemzik, mindezek dokumentációs kötelezettsége mellett. Jogos felhasználói igényként merül fel a nyomonkövetés biztosítása. A **DigitAudit**-ban az elvárások kielégítéséhez lehetőséget biztosítottunk, a kockázatbecslés lépéseinek jóváhagyására, ellenőrzésére, áttekintésére, a változások keltezésére és az indoklások rögzítésére is.

A nyomonkövetést szolgálja

- a Beszámoló kimutatások összeállítása során alkalmazott időszakok,
- főkönyvi állapotok, Könyvvizsgálati dosszié,
- az Iktató rendszer,
- a színekkel nyújtott információk a feladatok végrehajtásáról,
- a fastruktúra export,
- a mintavételezés állománykezelő rendszere,
- a Windows kompatibilitás és
- még számos apró eszköz, például,
- az ikonrendszer is.

A nyomonkövetési eszközök alkalmazása felhasználói döntéstől függ, elhagyása nem hat ki a kockázatbecslés egyéb lépéseinek végrehajtására, de rontja a dokumentációs követelmények teljesítési színvonalát.

5.7. Kiegészítő eszközök

A rendszerszervezés és programozás során a folyamatok támogatására alkalmazásba vettük

- a Windows Help rendszerét,
- az ablakok méretezésének szabad megválasztását,
- a mentéseket és a figyelemfelhívó közléseket,
- a kockázatbecslés PDF és Excel riportját,
- a szöveges megállapítások átadás átvételének gyorsbillentyűit,
- a szövegezők cégévek közötti átadás-átvételét,
- a kontrollfolyamatok ügyfélspecifikus kiválasztási lehetőségét.

1. sz. melléklet A kockázatbecslés folyamatábrája

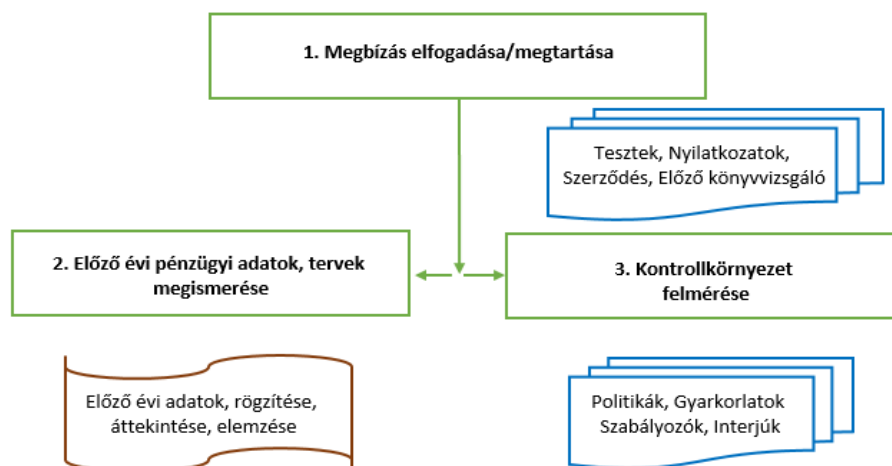
[VISSZA UGRÁS](#)

Az egyes fejezetek tartalmát az alábbiakban részleteztük. A piros betűszínnel jelzett eljárások esetében jelentek meg új fogalmi és döntési elemek a megújított ISA 315 alapján. A változások elméleti áttekintéséhez javasoljuk valamennyi fogalmi és eljárási elem készség szintű elsajátítását is.

1. ELŐKÉSZÍTÉS

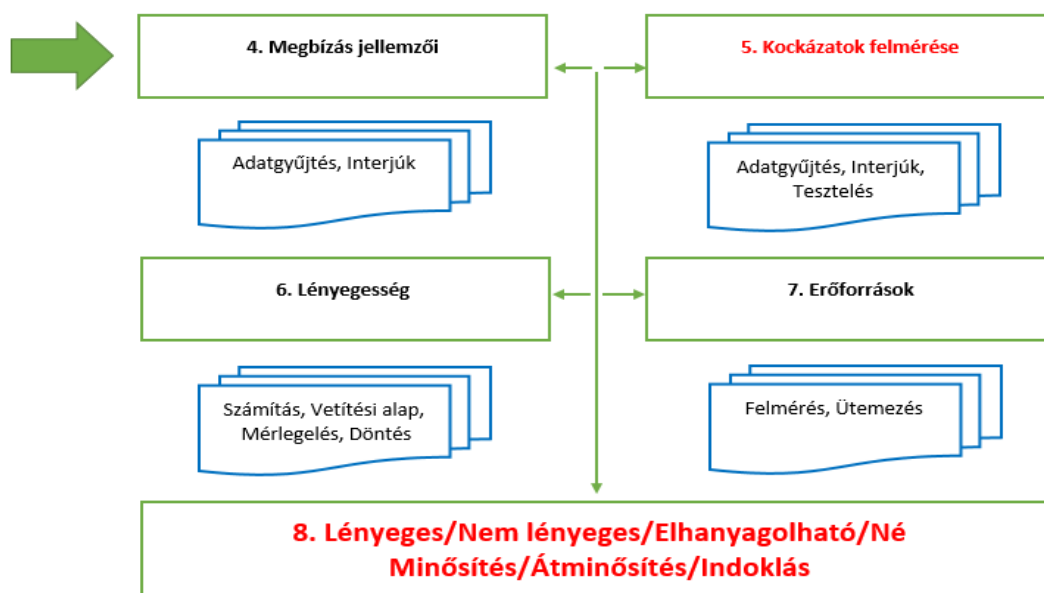
ELŐKÉSZÍTÉS

NYOMONKÖVETÉS

2. TERVEZÉS

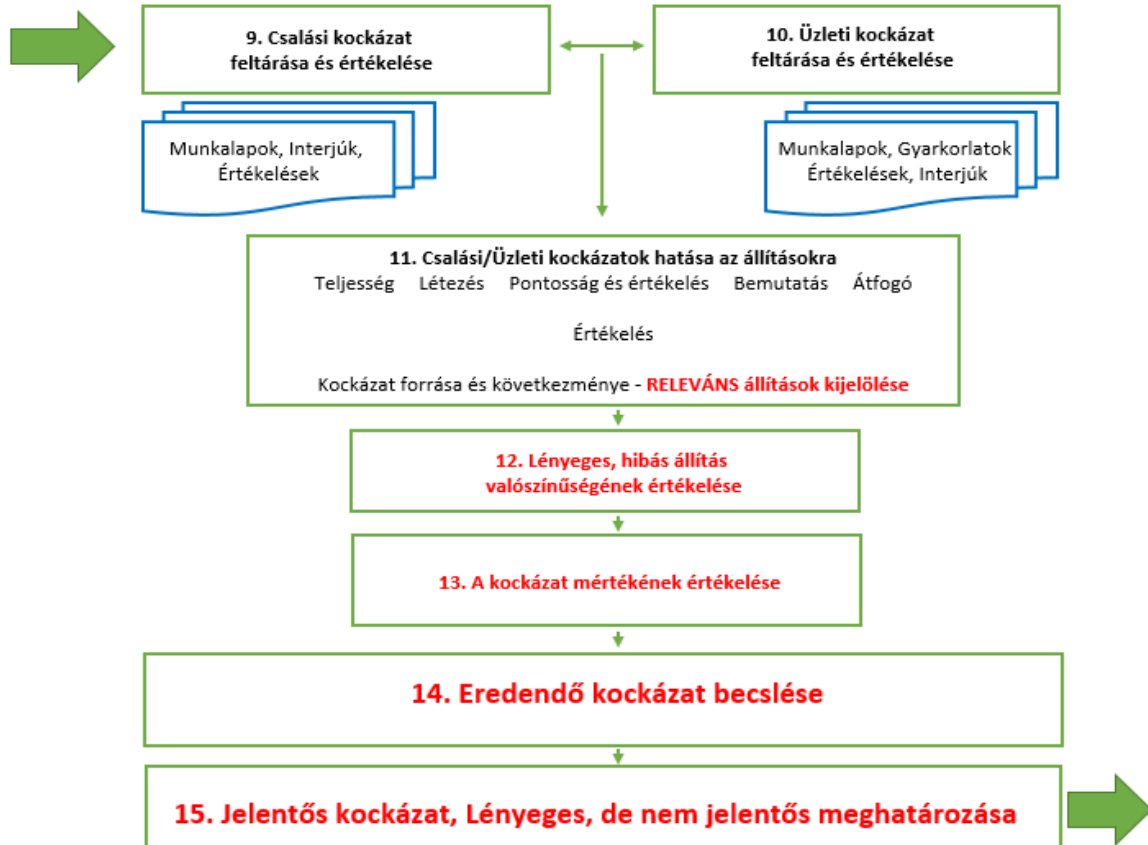
TERVEZÉS

NYOMONKÖVETÉS

3. EREDENDŐ KOCKÁZAT BECSLÉSE

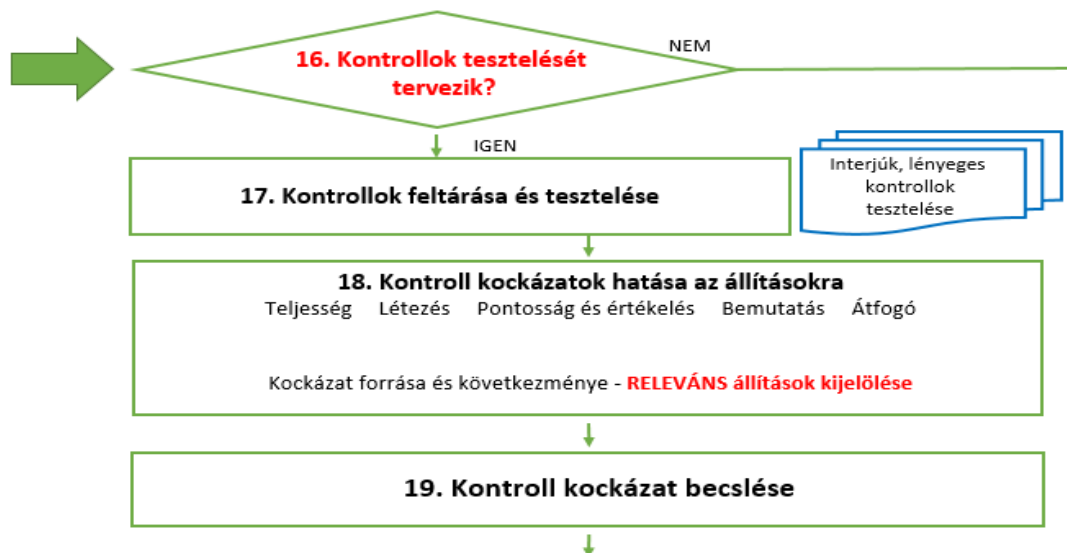
EREDENDŐ KOCKÁZAT

NYOMONKÖVETÉS

4. KONTROLL KOCKÁZAT BECSLÉSE

KONTROLL KOCKÁZAT

LÉNYEGES HIBÁS ÁLLÍTÁS KOCKÁZATA

NYOMONKÖVETÉS

5. LÉNYEGES HIBÁS ÁLLÍTÁS KOCKÁZATA

LÉNYEGES HIBÁS ÁLLÍTÁS KOCKÁZATA

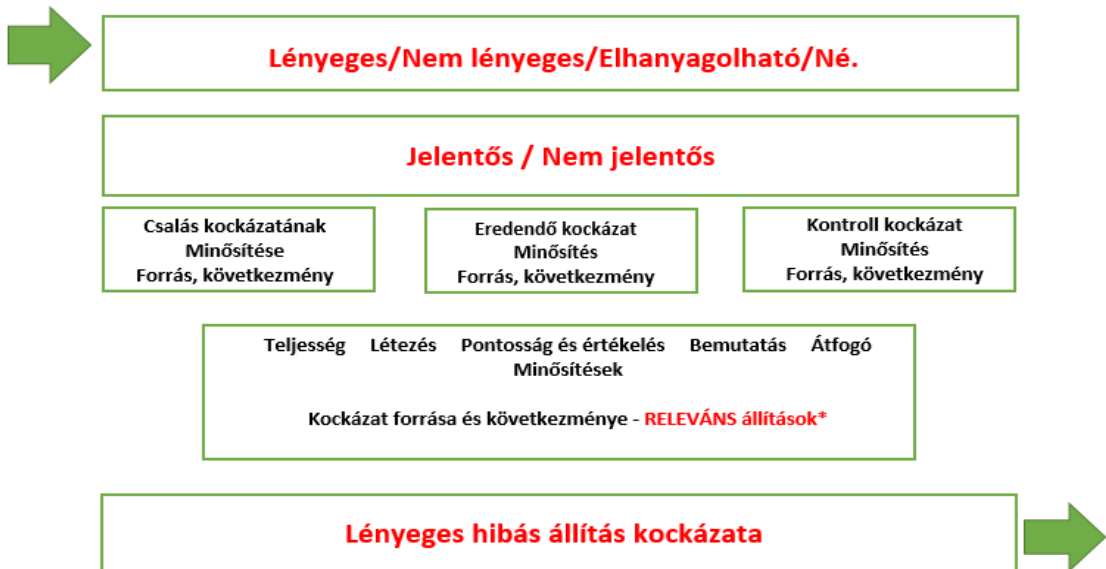
20. Lényeges hibás állítás kockázatának becslése

NYOMONKÖVETÉS

6. KOCKÁZATI MÁTRIX ÖSSZEÁLLÍTÁSA

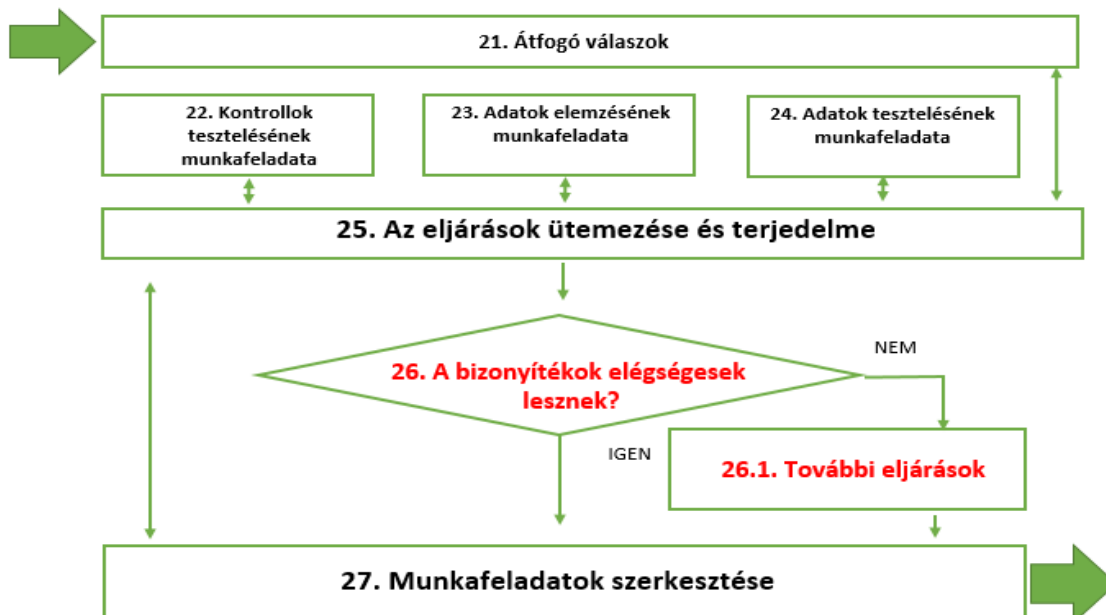
KOCKÁZATI MÁTRIX

ÁTTEKINTÉS

7. VÁLASZOK

VÁLASZOK

NYOMONKÖVETÉS

2. sz melléklet Az eljárásokat támogató eszközök és munkalapok a DigitAudit-ban

1. Az ELŐKÉSZÍTÉST támogató eszközök

ELJÁRÁS	FEJEZET	ALFEJEZET
1. Megbízás elfogadása/megtartása	Könyvvizsgálati dosszié / Munkalapok	K Könyvvizsgálat végrehajtása / KE Előkészítés, Megbízás; KN Előző könyvvizsgálat
2. Előző évi pénzügyi adatok, tervek megismerése	Beszámoló-kimutatások	Előző évi főkönyvi kivonat-Mérleg, Erk. összeállítása
	Könyvvizsgálati dosszié / Munkalapok	A Állandó dokumentumok; B Beszámoló és elemzés; K Könyvvizsgálat végrehajtása/ KE Előkészítés, megbízás KN Előző könyvvizsgálat KK Kockázatfeltárás – tervezés KK-01 Vállalkozó és környez...
3. Kontrollkörnyezet felmérése	Könyvvizsgálati dosszié / Munkalapok	KK Kockázatfeltárás – tervezés KK-01 Vállalkozó és környez... KK-06 Belső ellenőrzési rend... KK-07 IT kockázatfelmérés
	KK modul/Kontrollok	Kontrollok / Komponensek

2. Az TERVEZÉST támogató eszközök

ELJÁRÁS	FEJEZET	ALFEJEZET - Munkalap
3. Megbízás jellemzői	KK-modul	Megbízás jellemzői
	Könyvvizsgálati dosszié / Munkalapok	KK Kockázatfeltárás-tervezés / KK Környezet, szabályozás, csalás tesztelés
4. Kockázatok felmérése	KK-modul	Kockázatok felmérése
	Könyvvizsgálati dosszié / Munkalapok	KK Kockázatfeltárás-tervezés / KK Környezet, szabályozás, csalás tesztelés
5. Lényegesség	KK-modul	Lényegesség
6. Erőforrások	KK-modul	Erőforrások
7. Lényeges/Nem lényeges/Átminősítés	KK-modul	Tervezés ellenőrzés

3. Az EREDENDŐ kockázat beclését támogató eszközök

ELJÁRÁS	FEJEZET	ALFEJEZET - Munkalap
8. Csalási kockázat feltárása és értékelése	KK-modul	PÜ Kimutatás / Befektetett eszközök /.../ Sajátos ügyletek
	Könyvvizsgálati dosszié/ Munkalapok	KK Kockázatfeltárás-tervezés / KK Környezet, szabályozás, csalás tesztelés
9. Üzleti kockázat feltárása és értékelése	KK-modul	PÜ Kimutatás / Befektetett eszközök /.../ Sajátos ügyletek
	Könyvvizsgálati dosszié/ Munkalapok	KK Kockázatfeltárás-tervezés / KK Környezet, szabályozás, csalás tesztelés
10. Eredendő kockázatok hatása az állításokra	KK-modul	PÜ Kimutatás / Befektetett eszközök /.../ Sajátos ügyletek
	Könyvvizsgálati dosszié/ Munkalapok	KK Kockázatfeltárás-tervezés / KK Környezet, szabályozás, csalás tesztelés
11. Lényeges, hibás állítás valószínűségének értékelése	KK-modul	PÜ Kimutatás / Befektetett eszközök /.../ Sajátos ügyletek
12. A kockázat mértékének értékelése	KK-modul	PÜ Kimutatás / Befektetett eszközök /.../ Sajátos ügyletek
13. Eredendő kockázat beclése	KK-modul	PÜ Kimutatás / Befektetett eszközök /.../ Sajátos ügyletek
14. Jelentős/ Lényeges, de nem jelentős területek meghatározása	KK-modul	PÜ Kimutatás / Befektetett eszközök /.../ Sajátos ügyletek

4. A KONTROLL kockázat beclését támogató eszközök

ELJÁRÁS	FEJEZET	ALFEJEZET - Munkalap
15. Kontrollok tesztelését tervezik?	KK-modul/Kockázatbecslés	PÜ Kimutatás / Befektetett eszközök /.../ Sajátos ügyletek
16. Kontrollok feltárása és tesztelése	KK-modul/Kontrollok	Kontrollok / Amortizált eszközök / Készlet beszerzések /.../ Egyéb
	Könyvvizsgálati dosszié / Munkalapok	KK Kockázatfeltárás-tervezés / KK Környezet, szabályozás, csalás tesztelés
17. Kontrollok kockázatok hatása az állításokra	Könyvvizsgálati dosszié / Munkalapok	KK Kockázatfeltárás-tervezés / KK Környezet, szabályozás, csalás tesztelés
18. Kontroll kockázat beclése	KK-modul/Kockázatbecslés	PÜ Kimutatás / Befektetett eszközök /.../ Sajátos ügyletek

A LÉNYEGES HIBÁS ÁLLÍTÁS kockázatának beclését támogató eszközök

ELJÁRÁS	FEJEZET	ALFEJEZET - Munkalap
1. Lényeges hibás állítás kockázatának megítélése	KK-modul/Kockázatbecslés	PÜ Kimutatás / Befektetett eszközök /.../ Sajátos ügyletek

5. A KOCKÁZATI MÁTRIX összeállítását támogató eszközök

ELJÁRÁS	FEJEZET	ALFEJEZET - Eszköz
1.,2.,3. Kockázatok minősítése, Forrás, következmény átvétele	KK-modul /Kockázatbecslés	PÜ Kimutatás / Befektetett eszközök /.../ Sajátos ügyletek A megelőző eljárások értékeléseinek és eredményének átvétele
4. Kockázatok hatása az állításokra	KK-modul /Kockázatbecslés	
5. Lényeges hibás állítás kockázata	KK-modul /Kockázatbecslés	
6. Kockázatra adott válaszok	KK-modul /Kockázatbecslés	PÜ Kimutatás / Befektetett eszközök /.../ Sajátos ügyletek
6.1. Kontrollok tesztelése		
6.2. Adatok elemzése		
6.3. Adatok tesztelése		
7. Munkafeladatok szerkesztése	Dokumentumkezelő/Könyvvizsgálati dosszié	Munkaprogramszerkesztő(M) – Kockázati mátrix
8. Nyomon követés, ellenőrzés	KK-modul /Kockázatbecslés	Kockázatbecslés ellenőrzés

3. sz. melléklet: Az állítások tartalma

Kombinált állítások - IFAC ajánlás ISA 315/189 alapján	
Teljesség (T)	Mindent tartalmaz, amit rögzíteni kell vagy közzé kell tenni a pénzügyi kimutatásokban. Nincsenek nyilván nem tartott vagy közzé nem tett eszközök, kötelezettségek, ügyletek vagy események; nincsenek hiányzó vagy nem teljes közzétételek a pénzügyi kimutatásokban a vonatkozó pénzügyi beszámolási keretelvek követelményeinek összefüggésében.
Létezés (L)	Minden, ami a pénzügyi kimutatásokban rögzítésre vagy közzétételre került létezik a megfelelő időpontban. A pénzügyi kimutatáshoz fűzött megjegyzésekben szereplő eszközök, kötelezettségek, rögzített ügyletek és egyéb ügyek léteznek, megtörténtek és a vonatkozó pénzügyi beszámolási keretelvek követelményeinek összefüggésében a gazdálkodó egységhez kapcsolódnak.
Pontosság és értékelés (PÉ)	"Az eszközöket, a kötelezettségeket és a tőkeérdekeltségeket megfelelő összegben belefoglalják a pénzügyi kimutatásokba, és bármely bekövetkező értékelési vagy felosztási helyesbítést megfelelően rögzítettek, valamint a kapcsolódó közzétételeket megfelelően értékelték és ismertették a vonatkozó pénzügyi beszámolási keretelvek követelményeinek összefüggésében. Az ügyleteket és az eseményeket a helyes számviteli időszakban rögzítették.
Bemutató (B)	Az eszközöket, kötelezettségeket, ügyleteket és eseményeket megfelelően összevonják vagy alábontják és egyértelműen ismertetik, és a kapcsolódó közzétételek relevánsak és érthetőek a vonatkozó pénzügyi beszámolási keretelvek követelményeinek összefüggésében.
Átfogó (Át)	Több állításra kiterjedő hatás
ISA 315/A190	
Azok az állítások, amelyeket a könyvvizsgáló felhasznál, hogy mérlegelje a lehetséges hibás állítások különböző típusait, amelyek felmerülhetnek, a következő három kategóriába esnek és a következő formákat vehetik fel:	
A könyvvizsgált időszaki ügyletcsoporthoz és eseményekre vonatkozó állítások:	
Előfordulás –	a rögzített ügyletek és események felmerültek és a gazdálkodó egységgel kapcsolatosak.
Teljesség –	minden ügyletet és eseményt, amelyet rögzíteni kellett volna, rögzítettek.
Pontosság –	a rögzített ügyletekre és eseményekre vonatkozó összegeket és egyéb adatokat megfelelően rögzítették.
Elhatárolás –	az ügyleteket és az eseményeket a helyes számviteli időszakban rögzítették.
Besorolás –	az ügyleteket és az eseményeket a megfelelő számlán rögzítették.
Az időszak végi számlaegyenlegekre vonatkozó állítások:	
Létezés –	az eszközök, a kötelezettségek, és a tőkeérdekeltségek léteznek.
Jogok és kötelezettségek –	a gazdálkodó egység birtokolja vagy ellenőrzi az eszközök feletti jogokat, valamint a kötelezettségek a gazdálkodó egység kötelei.
Teljesség –	minden eszközt, kötelezettséget és tőkeérdekeltséget, amelyet rögzíteni kellett volna, rögzítettek.
Értékelés és felosztás –	az eszközök, a kötelezettségek és a tőkeérdekeltségek megfelelő összegben szerepelnek a pénzügyi kimutatásokban, és bármely bekövetkező értékelési vagy felosztási helyesbítést megfelelően rögzítették.
A bemutatásra és közzétételre vonatkozó állítások:	
Előfordulás, valamint jogok és kötelezettségek –	a közzétett események, ügyletek és egyéb ügyek felmerültek és a gazdálkodó egységgel kapcsolatosak.
Teljesség –	minden közzétételt, amelyet a pénzügyi kimutatásokban szerepeltetni kellett volna, szerepeltettek.
Besorolás és érthetőség –	a pénzügyi információkat megfelelően mutatják be és ismertetik, és a közzétételeket érthetően fejezték ki.
Pontosság és értékelés –	a pénzügyi és egyéb információkat valósan és a megfelelő összegekben teszik közzé.